

**TRANSCRIPT VAN DE COMMISSIE WATERKWANTITEIT EN WATERKWALITEIT VAN HOOGHEEMRAADSCHAP VAN
DELFLAND
d.d. 14 november 2023**

01. Opening, vaststelling agenda

De voorzitter: Welkom iedereen, het is half acht, dus we gaan stipt op tijd beginnen zoals gebruikelijk. Het is de bedoeling dat we even een appèl houden zodat de mensen ook weten wie ze voor zich hebben, dus dat gaan we eerst doen. Begin ik bij mevrouw Onderlinden, even uw naam en de partij graag.

Mevrouw Onderdelinden: Onderdelinden en Partij voor de Dieren.

De heer Smits: Smits, Partij voor de Dieren.

De heer Grashuis: Grashuis, ChristenUnie-SGP.

De heer Opdam: Ide Opdam, fractie Water Natuurlijk.

Mevrouw Wijbenga: Anneke Wijbenga, Water Natuurlijk

De heer Zwinkels: Frits Zwinkels, CDA.

Mevrouw Örgü: Fadime Örgü, VVD.

De heer Sunder: Rolf Sunder, Ongebouwd.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Nieske Dijkshoorn, BoerBurgerBeweging.

De heer Tas: Ruud Tas, ook BoerBurgerBeweging.

De heer Teerink: Sef Teerink, Partij van de Arbeid.

De heer Meijdam: Johan Meijdam, ook Partij van de Arbeid.

De heer Van Boxmeer: Stijn van Boxmeer, Hoogheemraad waterkwaliteit.

Mevrouw Koop: Manita Koop, dagelijks bestuurder Hoogheemraad waterkwantiteit.

De voorzitter: Peter Kiela, voorzitter.

De heer Van Rooijen: Bas van Rooijen, commissiesecretaris.

De voorzitter: Dank u wel, dan weten we wie we allemaal weer zijn. Dan heb ik begrepen dat er een inspreker is, is deze in de zaal? Welkom, vindt u het goed als ik u voor de bespreekstukken even het woord geef? Kan iedereen zich in de agenda vinden? De heer Meijdam.

De heer Meijdam: De inspreker, betreft dat een bepaald agendapunt of is het een algemeen ...

De voorzitter: Het betreft peilbesluit één. Kunnen we daarmee de agenda als vastgesteld beschouwen? Ja.

02. Toezeggingenlijst commissie Waterkwantiteit en Waterkwaliteit (bijlage: audiotranscript)

De voorzitter: Dan ga ik even naar de toezeggingenlijst, wie wil daarover het woord voeren? Mevrouw Dijkshoorn, gaat uw gang.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag een opmerking in bijlage toezeggingenlijst memo nutriënten of de Hoogheemraad al weet wanneer als de beschikking komt of die al iets heeft gehoord vanuit Brussel? Want we zijn nu nog zes weken, dan is het jaar ongeveer zo goed als voorbij als werkdagen. Er is nu nog niks bekend over het nutriënten verontreinigd gebied of de beschikking er is en dat heeft dus wel eventueel nog gevolgen voor het gebied. Dus misschien als u het niet weet, graag dan later bij de stukken toevoegen.

De heer Van Boxmeer: dat is mij niet bekend, dus dat komt later bij de stukken.

De voorzitter: Dank u wel. Dan geef ik graag het woord aan de spreker.

De heer Van der Kooij: Techniek staat voor niks. Ben ik goed te verstaan zo? Hartelijk dank voor de gelegenheid om in te spreken. Mijn naam is Jeroen van der Kooij en ik kom uit Maasland, uit Aalkeet-Buitenpolder, de polder die als eerste op uw lijst genoemd staat vanwege eventuele wijzigingen voor het peilbesluit. Ik ben daar samen met mijn vrouw veehouder in dat gebied, wij gebruiken 60 hectaren van het betreffende peil vak. We hebben met verbijstering er kennis van genomen dat er een pijlwijzigingsverzoek ligt. Ik ga even in op wat het voor ons inhoudt. Er wordt gesproken, u heeft de stukken uiteraard gezien, het peilvak vijf is vervallen, dat was een niveau van -2,55 NAP. Hebben we een paar jaar ervaring mee opgedaan en dat was in het hoge gebied van de polder. Op moment dat we dat peil hanteren, konden wij daar niet weiden met ons vee, bijna niet. En mijn verbazing is vooral daarin gelegen, omdat er wordt gesproken over het opzetten van het water wat mogelijk is. Het is een flexibel peil, dus welke periode betreft het dan? Betreft het in het groeiseizoen of gaat het ... Welke periode is het? We hebben een aantal ervaringen opgedaan met het weghalen van de stuwen, er zijn twee stuwen weggehaald van dat peilvak vijf en er staan nog een 15 tot 20 kunstwerken in de sloten. Daar wordt niet over gerept, maar dat is mede de oorzaak dat het waterbeheer in deze polder een drama is. In de natte periode blijft er water achterstaan, in de drogere periode vallen sloten ten noorden van die stuwen droog. De ervaring leert dat de polder gevoelig is op water. Het is een natte polder, we zitten zelfs met onze boerderij in het diepste plekje van de polder. Op het moment dat het waterpeil daar 20 centimeter opgezet wordt, dan zijn we ook bufferruimte kwijt bij ernstige regenval, zoals momenteel plaatsvindt. Dat zou directe gevolgen hebben voor ons, omdat wij dus in het laagste gedeelte zitten van de polder. Wij zijn een biologische veehouders, die grond hebben wij eigenlijk gewoon kneiterhard nodig voor onze bedrijfsvoering, hebben we ook op ingezet toen we bijna twintig jaar geleden biologisch werden, hadden we goed overleg met Natuurmonumenten. Helaas heeft Natuurmonumenten ons niet gekend in het voornemen wat er nu ligt om dat waterpeil eventueel te verhogen. Nogmaals, wat is flexibel? Voor ons betekent het kortweg dat, mocht het zo zijn dat carte blanche gegeven wordt aan Natuurmonumenten om dit flexibel op te zetten zonder enige beperking. Zoals tenminste, ik heb geen beperking kunnen lezen. Dan houdt het voor ons in dat die 60 hectare als verloren mag beschouwd worden. Er zal dus ook geen voedsel meer geproduceerd kunnen worden wat nu nog wel kan gebeuren, voedsel voor de koeien, wat uiteindelijk resulteert in voedsel voor de mens. En mocht je eventueel plannen hebben om daar een stukje akkerbouw te doen, is dat dus ook bij die onmogelijk. Nou zal dat niet gauw gebeuren omdat het een natuurland is, maar

wij hebben er hele grote zorgen over. Het is voor ons eigenlijk het voortbestaan van het bedrijf, is gewoon in het geding en dat dat is niet mals.

De voorzitter: Dank u wel. Ik neem aan dat de commissie straks bij het peilbesluit 1 dit meeneemt in haar behandeling. Dus ik zou zeggen, blijf nog even.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn was eerst.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Mogen wij ook vragen stellen aan de inspreker?

De voorzitter: Officieel mag dat niet, maar als u zich zeer beperkt, dan mag het van mij.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Normaal mag het toch wel, maar je mag toch de inspreker ...

De voorzitter: Verhelderingsvragen mag.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dan zou ik graag aan de inspreker willen vragen, je hebt een biologisch bedrijf en daarnaast doe je ook aan weidevogelbeheer. Bij ons stond in het stuk als het peil dus verhoogd wordt, dan gaat wel de Noordse woelmuis, die kan heel goed daar misschien leven. Zit die daar ook en wat heeft dat voor gevolgen voor de weidevogels en welke pakketten aan weidevogels heeft u?

De heer Van der Kooij: Wat de Noordse woelmuis aangaat heb ik niet het idee dat hij er zit, maar ik heb hem nog nooit opgezocht, moet ik eerlijk zeggen. Wat de weidevogels aangaat, wij zijn ook zeer betrokken bij het weidevogelbeheer, daar is ons hele bedrijf ook op geënt. In het voorjaar maaien we waar geen vogels zitten en we laten bewust delen dus liggen om het niet te doen, om ze rust te geven. Ik weet één ding wel, als het zo nat wordt, die ervaring hebben we ook wel in een klein gedeelte van de polder, wat sowieso ook al nat is, daar komt geen weidevogel meer terug. Wat gaat dat inhouden? Dat was ik inderdaad ... Dat is terecht dat u daarnaar vraagt. Dat heeft ook best behoorlijke grote consequenties. Zowel Natuurmonumenten als ondergetekende hebben diezelfde beheersovereenkomst, beheersdoel. Worden daar ook allebei op dezelfde manier voor beloond vanuit de overheid door, het is officieel natuurland, hoe heet dat ook alweer? Natuurnetwerk, valt allemaal onder hetzelfde. Als wij onze doelen niet halen, zullen we inderdaad een aanpassing in het beheer moeten gaan doen, naar andere doelstellingen, wellicht een andere vergoeding die lager uitvalt. Heeft ook weer consequenties, maar het ergste is dat de weidevogel er ook absoluut niet bij gebaat is.

De voorzitter: Voldoende zo, mevrouw Dijkshoorn?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Voorlopig wel even, ja.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dank u wel, ik heb ook een verduidelijkingsvraag. Ik hoor dat u allerlei bezwaren heeft en ik ken het gebied niet, dus daar heb ik geen oordeel over. Maar wat vraagt u nu precies aan de commissie? Er ligt blijkbaar een besluit en u verzet zich daartegen, maar wat stelt u voor? Is er een compromis, kunt u daar iets over zeggen?

De heer Van der Kooij: Mijn vraag, mijn verzoek is eigenlijk om het huidige peil te handhaven, daar komt het kort en goed op neer. En eventueel, dat is waar, die stuwen ook te laten verwijderen, die volgens mij ook verwijderd hadden moeten worden, maar dat is nog steeds niet gebeurd.

De voorzitter: Zijn er nog andere verduidelijkingsvragen aan de inspreker? Nee, dan dank ik u zeer. Blijft u nog even zitten tot strakjes.

03. Mededelingen

De voorzitter: Dan gaan wij naar de mededelingen, zijn er nog mededelingen vanuit het college?

De heer Van Boxmeer: Ja zeker.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Ik start met een wat langere mededeling over het Forepark en daar kom ik terug op drie dingen. Eén, de bewoners, twee het bronnenonderzoek en drie de evaluatie. Op woensdag 1 november heeft de bewonersorganisatie Leidschenveen een derde set aan vragen gesteld en er wordt door de organisatie hard gewerkt in samenspraak met andere overheden om die vragen te beantwoorden. We werken toe naar beantwoording en delen van deze vraag met de bewonersorganisatie aan het einde van deze week en aansluitend zult u deze vragen en antwoorden ook ontvangen. Twee, op het gebied van het bronnenonderzoek kan ik u het volgende mededelen. Het onderzoek vanuit Delfland met de Omgevingsdienst Haaglanden heeft aanwijzingen opgeleverd van foutieve aansluitingen op de hemelwaterriolering. Het onderzoek naar mogelijke andere bronnen van verontreiniging naar het oppervlaktewater loopt nog, we worden door Den Haag hierin betrokken. Wij hebben toegezegd periodiek het water te onderzoeken tot afronding van het onderzoek. En de nieuwe metingen voor oppervlakte bodem en hemelwater zijn in de tweede week van oktober uitgezet en de resultaten worden binnen twee à drie weken verwacht. Indien daartoe aanleiding is, wordt u hierover door mij geïnformeerd. Dan de evaluatie, de eerste fase van de evaluatie binnen de ambtelijke organisatie wordt binnen twee weken afgerond. En in de komende weken worden ook de bestuurders geïnterviewd door het externe bureau dat voor ons de evaluatie uitvoert. Streven is om de totale resultaten net voor misschien net na het kersteces tussen directieteam en het college te bespreken. Daarna zullen wij u als VV informeren per brief en dit betreft de reflectie op het proces. Conclusies ten aanzien van verbeteringen in interne processen, samenwerking met medeoverheden en aanpassing in ons beleid volgen later. Daar wilde ik het met de mededeling over het Forepark bij laten.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel voor de mededeling. Even ten aanzien van de tweede mededeling over brononderzoek, hoe kan het dan zijn dat u in de in de verenigde vergadering, de laatste, de mededeling deed dat er geen sprake was van ... Althans, dat er geen bronnen konden worden aangetoond, want dit verhoudt zich daar toch niet mee?

De heer Van Boxmeer: Volgens mij wel, want dit is voortschrijdend inzicht wat we toen nog niet hadden. Maar u doelt waarschijnlijk op iets anders.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter. U gaf tijdens de verenigde vergadering als mededeling dat er geen bronnen te vinden waren, punt. En dat verbaast me dan een beetje, terwijl er lopend onderzoek was met de omgevingsdienst Haaglanden naar de bronnen. Dus dat was misschien een beetje prematuur en het is tegenstrijdig met wat u nu zegt.

De heer Van Boxmeer: Dan zal ik de tekst moeten controleren. Ik meende dan in ieder geval gezegd te hebben dat we op dat moment geen resultaten hadden die ons inzicht konden geven rondom bronnen. Het proces is ondertussen gewoon door verlopen, het onderzoek was niet afgerond toen we daar waren. Dus als de vraag is, was er bij de vorige VV het beeld dat het onderzoek was afgerond en dat er geen bronnen waren, dan is het antwoord daarop nee. Het onderzoek is gewoon doorgezet.

De voorzitter: Ik kijk nog even rond, nog andere mededelingen vanuit het college, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dan de volgende. Ik ben toegelaten als lid in het Bestuurlijk Overleg Open Teelt bij de Unie van Waterschappen.

De voorzitter: Ik ga er maar vanuit dat dit tot een felicitatie mag leiden.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel.

04.B. Besprekstukken

04.B.01. Cluster peilbesluiten 2023

De voorzitter: Dan gaan wij naar de volgende, de besprekstukken. Nou hebben wij als ik goed geteld heb 38 peilbesluiten, dus ik wilde met u maar een procesafpraak maken, dat het peilbesluit wat u wilt bespreken door u wordt afgeroepen en dat we de rest dan als aangenomen beschouwen. Kunt u zich in die werkwijze vinden? Gaat uw gang, mijnheer Meijdam, PvdA.

De heer Meijdam: Dank u wel. Wij willen ook graag wat algemene opmerkingen over het hele pakket maken, dus is daar ook gelegenheid voor? Gaan we dat van tevoren doen of daarna?

De voorzitter: Dan amenderen we de werkwijze met een start met een algemeen rondje. Zullen we het zo doen? Kan de commissie zich daarin vinden? Ik zie veel geknik, dus dan gaan we het zo doen. Dank u zeer. Dan geef ik het groene licht voor het algemene rondje en dan begin ik bij de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Dan boft u, want ik heb geen opmerkingen.

De voorzitter: Hoe raad ik het zo? Dan kom ik bij de heer Meijdam van de ...

De heer Meijdam: Zoals aangekondigd hebben wij wel wat. Allereerst dank voor ... We hadden vragen gesteld en die zijn zeer uitgebreid beantwoord. En daar zijn we heel blij mee. We hadden wel een aantal vervolgvragen die mogelijk ietsjes politieker van aard zijn. De VV, die moet peilbesluiten vaststellen. In principe leggen deze peilbesluiten situaties vast die ontstaan zijn nadat er al maatregelen genomen zijn, die het peil hebben veranderd. Dat geeft een beetje het gevoel dat de functie van de VV is het afstempelen van voldongen feiten. Helaas was er nu een inspreker die dit ontkracht, maar daar kom ik straks nog even op terug. Er was ook in ons vragen aangegeven, we vroegen van, de vergunningen die afgegeven zijn, daar hebben wij geen invloed op, want dat ligt niet in ons directe invloedsfeer. Maar die peilbesluiten moeten wel

door de VV goedgekeurd worden en er werd ook aangegeven dat die vergunningen niet afgegeven waren onder voorwaarde dat de VV instemt met een eventueel gewijzigd peil, terwijl de VV dat uiteindelijk wel gaat moeten. En stel dat de VV niet instemt, dan betekent dat dat die vergunning dus consequenties gaat ... Dat er consequenties zijn aan de reeds uitgevoerde maatregelen en dus al veel geld gaan kosten, zou het mogelijk zijn om of het peilbesluit naar voren te halen, dus het aanpassen van grenzen of al die voorwaarden toch op te nemen bij de vergunningverlening? Verder hebben we een heel mooi boek waar wij enorm fan van zijn, dat heet water en bodem sturend en we vroegen ons af in hoeverre dat nu al meegenomen wordt in vergunningverleningen die invloed hebben op het peil. En we zagen ook dat de beleidsnota peilbeheer Delfland uit 2017 is, dat is al zes jaar geleden en dat was ook ruim voor water en bodem sturend en bijvoorbeeld onze huidige, toch wel hogere druk om de KRW-normen te halen. Wanneer is de laatste keer dat deze beleidsnota geëvalueerd is en is het geen tijd om dat binnenkort te gaan doen? Dat zijn onze wat politiekere vragen.

De voorzitter: Dank u zeer. Mijnheer tas of mevrouw Dijkshoorn, nog algemene ronde?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Nee, dank u wel, voorzitter. Voor algemeen niet.

De voorzitter: De heer Sunder, ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de opmerkingen van PvdA. Ik vind het ook een beetje een rare volgorde om een vergunning af te geven en uiteindelijk te vragen of wij eigenlijk alleen een stempel willen drukken op het genoemde voorstel. Ik denk ook dat dat niet de juiste volgorde is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Westphal, BVNL.

Mevrouw Westphal: Dank u wel. Nee, ik heb geen opmerkingen verder, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Örgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel voorzitter. Ook de VVD-fractie wil danken voor de vraag die wij hebben gesteld, dat die beantwoord is, want het is best wel technisch geweest. Het gaat om oude peil en nieuwe peil en dat is als bijlage toegevoegd. En die cijfers zijn vooral voor de toekomst eigenlijk belangrijk, omdat we dan kunnen zien wat voor veranderingen hebben plaatsgevonden. Wij willen nogmaals benadrukken de dat het belangrijk is om tijdig die aanpassingen te doen en de herzieningen van die peilbesluiten gewoon zo te regelen dat het actueel blijft. Zo actueel, want in Delfland verandert er van alles, dus wij vinden die slagvaardigheid heel belangrijk. En ook goed dat we er vandaag ook wel met elkaar over praten, want daarmee zorgen we ervoor dat we onze taak als Delfland in ieder geval serieus nemen en regelmatig toetsen wat de peilbesluiten zijn. Bij deze herziening van die peilbesluiten hebben wij nog wel een vraag. Er is wel hier en daar erop ingegaan maar niet specifiek en dat is van, hoe worden de inwoners in Delfland betrokken bij het proces? Er zijn wel wat dingen gezegd van, zoveel weken heeft het ergens gestaan, maar op welke manier wordt perspectief van de lokale kennis, want die is wat ons betreft heel cruciaal, hoe worden die hierin meegenomen? En kunnen we wat meer inzicht krijgen over hoe het college deze stakeholders eigenlijk consulteert en hierbij betrokken houdt? Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Jüdel van de ... Nee?

De heer Zwinkels: Nee, we hebben geen opmerkingen algemeen.

De voorzitter: Mevrouw ...

De heer Opdam: Opdam. Ja, wij wel. Voorzitter, dank u wel, ook dank aan de inspreker. De fractie Water Natuurlijk heeft met interesse de peilbesluiten bestudeerd en door de oogharen heen lijken de meeste peilen ook eerder iets te stijgen dan te dalen. En wij zien dat als een positieve ontwikkeling. De fractie Water Natuurlijk heeft vorig jaar bij de behandeling van de peilbesluiten ingebracht graag naast drie bestaande categorieën, ambtshalve correctie, ruimtelijke ontwikkelingen en herziening peilgebied ook graag een vierde categorie natuur en misschien zelfs ook wel een vijfde categorie klimaatadaptatie mee zien wegen. Mijn vraag aan de heemraad is dan ook, hoe is daar nu mee omgegaan? Vervolgens vraagt de fractie Water Natuurlijk ook aandacht voor meer transparantie in de afwegingen die gemaakt worden bij het komen tot een peilbesluit. Neem bijvoorbeeld peilbesluit 26, de Delflandse boezem. Deze is tot stand gekomen ten behoeve van agrarisch gebruik, maar het is voor mij volstrekt onduidelijk hoe hierin de andere belangen ook worden meegenomen, zoals natuur, klimaatadaptatie. Kan de heemraad hier haar reflectie op geven? En tot slot voorzitter, aangaande het besluit van de Schiezone, waar in het verleden bewoners kritisch tegenover stonden, blijkt dat de bewoners het nu eens zijn met het genomen peilbesluit en ik zou graag daar een bevestiging van willen van de heemraad.

De voorzitter: Dan ga ik naar ChristenUnie-SGP, de heer ... Ben ik even ... Grashuis.

De heer Grashuis: Dat klopt. Wij hebben geen vragen, dank u wel.

De voorzitter: Wie van beiden, mevrouw Onderdelinden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel, voorzitter. Ik wil me graag aansluiten bij de woorden van de heer Meijdam en ook de woorden van Water Natuurlijk. Het is fijn als de peilen omhooggaan, als er meer ruimte voor het water komt, maar ook wij hebben wel interesse in hoe dat precies tot stand komt. En in dat licht komt daar misschien ook de vraag van de inspreker om de hoek kijken van, wat is nou ... Een flexibel peilbeheer is op zich iets waar wij achter kunnen staan, maar wat bepaalt de flexibiliteit, wiens belangen komen daarbij kijken? Daar willen we graag iets meer over weten, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan kijk ik naar de hoogheemraad, mevrouw Koop.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, en dank ook voor de opmerkingen en vragen. Ik zit even te kijken naar de volgorde, wanneer geeft u gelegenheid om in te gaan op de vragen van de inspreker of zegt u van ...

De voorzitter: Neem ze gelijk mee.

Mevrouw Koop: Neem ze gelijk mee, goed. Laat ik de vragen van de heer van der Kooij ook meteen meenemen. Het punt is en wij zijn daar ook zeer benieuwd naar, althans ik ben daar zeer benieuwd naar. Wij hebben in het overleg altijd ... En dat geldt voor alle peilbesluiten, dus dat is ook meteen een antwoord op een aantal vragen. Bij ieder peilbesluit gaan wij met de belanghebbende in overleg, die worden geïnformeerd of per brief of per blad of telefonisch of we gaan bij de mensen langs. Of als het wat groter is, dan hebben we ook echt een gebiedsproces met alle belanghebbenden. Meestal en doorgaans zijn de belanghebbende eigenaren van grond en soms kan het wel eens zijn dat een grondeigenaar misschien nog wel vijftig pachters heeft of drie pachters. Maar wij gaan primair in gesprek met de pachter en verzoeken hem of haar dan ook

dringend in contact te treden met de pachter. Wij gingen ervan uit en we hebben dat nog expliciet gevraagd van, beste Natuurmonumenten, gaat u ook in gesprek met uw pachter? En wij gingen daar ook vanuit dat dat ook gebeurt, terwijl wij in principe gewoon daar eigenlijk geen rekening mee hoeven te houden, maar juist met de verpachter die ook vanuit een bepaalde functie een gebied verpacht. Dus ik hoop dat dat ook echt is gebeurd.

De heer Middendorp: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Nu brandt hij weer. Zegt u met zoveel woorden, als het over peilbesluiten gaat en wij praten met alle belanghebbenden, dan bedoelt u met alle eigenaren en dan valt de categorie pachters, ik weet niet of dat een categorie is, die valt daar niet onder?

Mevrouw Koop: Wij gaan primair met de eigenaren in gesprek en wij gaan ervan uit en soms vragen we dat zoals in dit geval expliciet van, als je pachters hebt, ga daar dan ook nog even mee in gesprek. Dus primair gaan wij met de eigenaren in gesprek, omdat wij ook geen zicht hebben in iedere pachter. Dus zoals u het eigenlijk samenvatte, dat is het geval. Ik ga nu naar de algemene vragen. De VV die stelt vast en u vroeg, daar kwam het volgens mij, wat is nou de bevoegdheid van de VV, wat doen wij? In feite stelt u de peilbesluiten vast en die vergunning, dat is een apart traject en dat is ook een ander mandaat en die wordt ook verleend, inzage en alles. Dan ontstaat dus die realisatie van die vergunning, dan pas kan je zien wat dat doet en ik ga nu een beetje de technische kant op, voorzitter, maar dan pas kan je zien wat er gaat gebeuren met dat peil. Wat het peil doet in die omgeving om die functie en dat kan zijn, wonen, dat kan zijn landbouw, dat kan zijn glastuinbouw, kan zijn natuur, kan zijn agrarisch, dan pas kan je zien wat dat gaat doen in dat gebied en dan kun je ook je peilbesluiten nemen. Het peilbesluit voorleggen aan de VV, dus dat volgt in feite op het bouwplan of de functiewijziging en ook de eventuele benodigde aanpassing van het gebied. Want het kan ook wel eens zijn dat we technische aanpassingen moeten doen of aanpassingen naar aanleiding van het gebied, dus zo werkt dat. Er liggen nu twee peilbesluiten voor, althans meerdere, maar twee van die zijn echt relevant ook voor de commissie. Dat is het stuk van de inspreker en dat is ook het stuk waar mevrouw Wijbenga een vraag over stelde, sorry uw collega mijnheer Meijdam over ...

De heer Opdam: Mijnheer Opdam.

Mevrouw Koop: Ik zeg altijd Ide, maar goed. Waar Water Natuurlijk vragen over stelde en dat zijn expliciet ook peilbesluiten waar ook de VV een duidelijke invloed op heeft en eigenlijk op alles. Wat gebeurt er nu als we zeggen, we gaan niet akkoord, dan nemen we het weer mee terug en dan gaan we kijken van, hoe wilt u het dan hebben? Maar het blijft altijd in dit geval uw bevoegdheid. Ik kom zo nog even terug op uw vragen, maar de vraag ook van, hoe is water en bodem sturend, is dat al meegenomen? Nee, dat is nog niet meegenomen. We kijken wel en daar kom ik zo even op terug, ook nog wel even naar andere functies. Maar water en bodem sturend, dat gaan we pas meenemen als dat ook echt een plaats heeft gekregen in onze peilbesluiten en als dat verder is uitgewerkt. De beleidsnota uit 2017, in feite is iedere peilbesluit een evaluatie van de beleidsnota en het gaat ook met name om een handelingskader en dat voldoet nog goed. Maar als het u zegt van, kom met een nieuwe nota, dan ik ga daar niet toe uitnodigen want dat is al druk zat. Maar goed, dat is natuurlijk ook aan u. Mevrouw Örgü, u vroeg echt om een om een bijlage en u vroeg ook van, kan die bijlagen, als ik het goed begrijp, er voortaan altijd bij voor de duidelijkheid?

Mevrouw Örgü: Het is vooral hierna wel makkelijk, want dan heb je wel die ene stap, maar dan komt die tweede ernaast natuurlijk, graag.

Mevrouw Koop: ik moet zeggen, daar heeft de afdeling heel hard aan gewerkt zo vlak voor het weekend. En blij dat u daar ook weer blij mee bent, ik zal de dank overbrengen aan de collega's. Dan de categorie natuur en klimaatadaptatie. Wij hebben nadrukkelijk hebben ook gekeken naar deze vragen en wij zagen geen aanleiding om daar een nieuwe categorie voor te maken, maar wel om dat nadrukkelijk ook in de afwegingen mee te nemen. Dus je neemt dat in feite ook impliciet of expliciet nadrukkelijk mee in de afwegingen, voordat je komt tot een peilbesluit in relatie tot die andere belangen. Dus we hebben dat zeker ook ter harte genomen. Dan peilbesluit 26, ik zag dat u ook vroeg om meer transparantie, als u dat nog even wil toelichten, graag. En dan de Schiezone, ik denk dat ...

De voorzitter: Interruptie van de heer Opdam.

De heer Opdam: Dat licht ik dan gelijk even toe. Ik denk dat dat gaat over de opmerkingen die de hoogheemraad hiervoor maakte. Ik zou dat dan graag ook willen lezen, hoe dat dan is meegenomen, de afweging natuur, klimaat op de ... Want u geeft aan dat dat nadrukkelijk is gebeurd. Als het dan over transparantie gaat, dan zou ik dat graag teruglezen.

De heer Middendorp: Voorzitter.

De voorzitter: Interruptie van de heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Ik wil graag de heer Opdam steunen, je kan niet zeggen dat je expliciet het in een andere categorie meeneemt. Ik denk dat dat een verspreking is van de hoogheemraad.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, ook dank voor de aanvulling. Wij kijken naar alle mogelijke invloeden, dus dat kan ook archeologie zijn. Dat kan zijn, natuur, dat kunnen zijn weidevogels, maar ook vooral met name de functie die ook in het gebied moet kunnen functioneren. Dus als iets woningbouw is, dan kijken we primair ook naar de woningbouw, naar de functie die in dat gebied moet worden gerealiseerd of is gerealiseerd. Dus het is nog steeds, peil volgt functie, dus primair kijken we naar de functie en we nemen daarbij ook alle andere belangen daarin mee, primair. Maar als u vindt dat het er onduidelijk in staat, dan zullen wij de volgende ronde daar rekening mee houden. Dank u wel.

De voorzitter: Is dit een toezegging?

Mevrouw Koop: Ja zeker.

De voorzitter: Dus de hoogheemraad houdt rekening met uw inbreng in de volgende ronde.

Mevrouw Koop: Zoals ik met ieders inbreng rekening houd.

De heer Middendorp: Naar aanleiding van, voorzitter.

Mevrouw Koop: Ieders.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Ik zou zeggen, niemand is erover begonnen. Maar u zegt, we houden vast aan peil volgt functie. En de heer ieders vroeg net hoe dat zat met bodem en water sturend. En er is een minister die gezegd heeft, minister Harbers zegt, functie volgt peil. Dus eerlijk gezegd doet u hier nu even zo los uit de polsen een belangrijke politieke statement, kunnen we u daar op citeren? Is dat zo, dat Delfland gewoon vasthoudt aan peil volgt functie, tot wanneer? Dank u wel.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dat is misschien een beetje technische vraag, maar ik kan het wel wegnemen. Wij houden hieraan vast totdat wij andere instructies krijgen van hogerhand, dank u wel. Dan eigenlijk het stuk wat ook in huis en ook bestuurlijk best wel behoorlijk wat tijd heeft gevraagd en waar ook de VV behoorlijk op heeft zitten sturen en terecht. En dat is het peilbesluit Schieveen, wij hebben, dat is ook naar aanleiding van de vraag van de heer Opdam, ik zeg het toch goed nu? We hebben regelmatig contact gehad met de bewoner, die is eigenlijk de spreekbuis ook van de andere bewoners in het gebied Schiedam aan de Rotterdamseweg, Schieveen. We hebben ervoor gezorgd dat dat peil, want dat was eigenlijk haar grootste punt, bij haar in de sloot, dat dat eigenlijk heel erg uitzakte en dat die sloot droog stond. Om daarin tegemoet te komen, want ze had gelijk, hebben we haar beloofd dat we een inlaat zullen realiseren vanaf de Zwet. Alleen die onderdelen, is een beetje een technisch verhaal, maar dat duurt nog even voordat die er zijn. Dus we hebben voorlopig een hevel gerealiseerd, zodat die sloot in ieder geval weer op een normaal peil komt. En vervolgens hebben we met Rotterdam afgesproken dat zij ook de sloot baggeren, dus eigenlijk van twee kanten wordt mevrouw Deurloo bediend. Ze zou vandaag komen inspreken ook en ze heeft ook laten weten dat ze hiermee akkoord gaat. Ze zou komen inspreken, maar ze is jarig vandaag dus. Voorzitter, volgens mij waren dit de antwoorden.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga even naar de commissie ...

Mevrouw Onderdelinden: Ik had nog een kleine opmerking over wat ... Als we het hebben over belangen, wat er wordt verstaan aan een flexibel peilbeheer?

De voorzitter: Neemt u het mee in de tweede ronde dan?

De heer Middendorp: Nee, het was in de eerste ronde gevraagd.

De voorzitter: Die had de hoogheemraad nog niet beantwoord. Ik kijk even naar mijn rechterkant.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Volgens mij stond het in de antwoorden van de technische beantwoording. Maar flexibel peilbeheer geeft ... Het woord zegt het al, als het peil boven een bepaald niveau uitkomt, zeg maar even -2.55, ik noem maar wat. Als het daar bovenuit komt, dan wordt er water uitgelaten. Als het daar onder het minimumpeil uitkomt of het maximumpeil eigenlijk, zeg bijvoorbeeld -3 meter, dan wordt er weer water ingelaten. Dus dat zijn de marges eigenlijk waar binnen water wordt ingelaten of uitgelaten.

Mevrouw Onderdelinden: Ik heb een kleine aanvullende vraag. Dus daaruit begrijp ik dat daar tussendoor iemand kan niet een verzoek indienen om binnen die marge het lager te maken of hoger te maken bijvoorbeeld? Het gaat puur over die boven en die ondergrens?

De voorzitter: mevrouw Orgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Ik had ook nog een vraag over de wijze van betrokkenheid van de inwoners bij de peilbesluiten.

De voorzitter: De hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel. Ik heb de middelen genoemd, dus de brief, het direct contact, een gebiedsproces of wat dan ook. Maar er wordt ook echt goed naar de inwoners of de betrokkenen, de belanghebbende geluisterd. Soms betreft het een iets waar ze misschien niks van merken en dan ... Dus vanaf van de zwaarte van het van het peilbesluit, aan de hand daarvan is ook een zekere mate van intensiviteit met de betrokkenen en de belanghebbende, zoals bijvoorbeeld de mevrouw Deurloo, van Schieveen. Dus het hangt er een beetje van af, hoe het contact verloopt, maatwerk.

De voorzitter: Dank u wel. Wie van de commissie wil er nog een tweede ronde? Dat was de heer Meijdam, gaat uw gang en de heer Grashuis en mevrouw Onderdelinden. Drie mensen. Voor u de eerste ronde. Ik begin bij de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel voor de soort van beantwoording van onze vragen. Die leidde wel tot een aantal vervolgvragen uiteraard, zoals u waarschijnlijk had kunnen raden. Over water en bodem sturen gaf u aan, dat wordt pas meegenomen nadat het is uitgewerkt. Onze vraag is dan uiteraard, ligt dat in de planning om dit te gaan uitwerken en zo ja, wanneer? Over de beleidsnota, we snappen dat de ambtenaren het heel druk hebben. We vroegen ook niet om een nieuwe versie van de beleidsnota, maar alleen over een evaluatie van de huidige. De vorige beleidsnota, daar stond ook in dat de voorganger daarvan ook al na een jaar geëvalueerd was en dat beperkt hopelijk de belasting van de ambtenaren. En we hopen dat er wel zo'n evaluatie zou gaan gebeuren, want het is inderdaad wel een beetje tijd, er zijn echt wel dingen veranderd in de afgelopen zes jaar. Wat betreft die rol van verpachters versus pachters. In principe zijn pachters natuurlijk ook belanghebbenden, inwoners van een polder zijn ook belanghebbenden, ook huurders van woningen in een polder. We snappen dat het waterschap niet direct een lijst heeft van alle pachters van een bepaalde verpachter, maar ik denk wel dat wij aan verpachters een eis zouden moeten stellen dat zij beloven en ook aangeven dat ze echt alle pachters verwittigd en geraadpleegd hebben. Want dan zou je dit soort situaties kunnen voorkomen, zoals we nu hebben, dat iemand potentieel zijn bedrijf niet kan uitvoeren, maar daar komen later nog op terug als we peilbesluit één bespreken. En wat betreft vergunningsverlening van, effect van vergunningen op peilen, we hebben hele knappe ingenieurs hier rondlopen, die kunnen ook simulatiepakketten draaien en zo waarschijnlijk. En ze hebben ook ervaring met effecten van wijzigingen op waterpeilen, dus ik ga er wel van uit dat er inderdaad bij vergunningverlening al tot op zeker hoogte aangegeven kan worden dat er een risico is dat een peilbesluit aangepast zal gaan moeten worden, of dat het buiten de vastgestelde peilen gaat komen. En ik hoop daar ook iets meer duidelijkheid op te krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Onderdelinden, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u wel voorzitter. Dank u wel voor de beantwoording. Wij begrijpen natuurlijk dat er heel veel werk in is gestoken en dat ... Maar ik denk juist dat als we het hebben over transparantie, dat dat juist op de lange termijn ook tijd kan besparen. Want ik denk dat we allemaal wel in een organisatie waar we ooit zijn geweest hebben meegemaakt dat we zien van, hier is een besluit over iets genomen, iets is afgeschaft, iets is toegevoegd of zo. En we denken, dat was eigenlijk helemaal geen goed idee en niemand

weet nog waarom dat besluit ooit is genomen. En dan wordt het weer teruggedraaid en dan misschien met onvoorziene gevolgen. Dus het lijkt me juist goed om daar zo transparant mogelijk in te zijn, ook met het oog op dat als blijkt dat iets een onvoorzien effect had, dat je wel kan zien van, maar dit was de reden dat we dit deden. Hetzelfde voor, even denken, kom ik zo op terug. Juist met het oog op toekomstige besluiten lijkt dat me juist heel goed, als er gewoon heel goed wordt vastgelegd wat er precies allemaal meespeelde in de gedachte om naar een bepaald peil toe te gaan. En ik wilde toch nog even benadrukken dat de grondeigenaren niet de enige belanghebbenden zijn in zo'n gebied, want ik hoor mevrouw Koop zeggen dat natuurbelangen ook worden meegenomen. We hebben het ook over klimaatadaptatie gehad, ik maak me dan toch een beetje zorgen als die gaan botsen, wat er dan wat er dan gebeurt? Dus misschien kan mevrouw Koop daar ook nog iets over zeggen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Grashuis, ChristenUnie-SGP.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter, ik heb een korte vraag. Kan een wijziging van het peil ook verzwarende van het onderhoud betekenen en zo ja, wordt daarvoor gecompenseerd? Dank u wel.

De voorzitter: Dat is wel een technische vraag, maar ik kijk even opzij, neemt u die meteen mee?

Mevrouw Koop: Ik vind dat wel een hele technische vraag.

De voorzitter: Dan nemen we die helaas niet mee. Dan moet u hem nog even stellen ...

Mevrouw Koop: Misschien en marge straks na de vergadering.

De voorzitter: Prachtig compromis. Dan ga ik naar de heer Zwinkels van het CDA.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Er ligt een heel pakket aan weloverwogen peilbesluiten neem ik aan, heel veel werk aan gehad. Maar mijn vraag is eigenlijk, hoe vast is dat als er onvoorziene negatieve effecten op een bepaald gebied naar voren komen die van tevoren niet goed ingeschat zijn? En kan daar dan nog bijgestuurd worden en op welke wijze?

De voorzitter: Dank u wel, dan was dat de tweede algemene ronde van de commissie. Ga ik naar de tweede ronde van de hoogheerraad, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter. Om met de laatste vraag te beginnen en ik denk ook wel dat die ook een antwoord geeft op sommige andere vragen. Als een peilbesluit onverhoeds een negatief effect heeft, kan er dan nog bijgestuurd worden? Het geluk is dat wij vroeger één keer in de tien jaar die peilbesluiten herzien of hebben herzien. Nu gebeurt het als de zaak aan de orde is, dus in die zin kan het altijd worden bijgesteld als er echt onverhoeds negatieve effecten zijn. Even kijken hoor, dan ga ik weer terug naar water en bodem sturend. Het wordt verder op diverse niveaus uitgewerkt en zowel in ruimtelijk als in provinciaal beleid. En de planning is nog niet concreet, maar als ik bijvoorbeeld kijk naar mijn collega hier naast mij, die is ook betrokken bij die ruimtelijke puzzel van de provincie en daarin komt ook altijd weer water en bodem sturen daarin terug. Maar in rijksbeleid is het nog niet uitgewerkt en ook niet concreet in provinciaal beleid, dus wij hebben ons daar nog steeds aan de huidige situatie naar te voegen. Even kijken, wordt deze nota ook geëvolueerd? Aan de ene kant zeg ik, hij is pas van 2017 en voorheen gingen we peilbesluiten doen één keer in de tien jaar. En dan is het eigenlijk nog een beetje kort dag en iedere keer als wij de peilbesluiten behandelen, is het eigenlijk een evaluatie van de nota peilbesluiten en wij lopen nog niet als organisatie tegen al te veel

gekke dingen aan. Even kijken, dan ook de transparantie. Ik vind dat toch wel even een punt zoals ook mevrouw Onderdelinden ook formuleerde. Wij zijn hierin heel transparant, het is ongeveer een half jaar geleden hebben we de peilbesluiten vastgesteld in D&H en die liggen dan vervolgens ter inzage, waarop mensen ook kunnen reageren. Dus in die zin is dat al transparant, daarnaast gaan we daarvoor ook met belanghebbenden in gesprek. En we hebben daarin absoluut geen geheimen, integendeel, ze staan op de site. We gaan met de bewoners in gesprek, het ligt ter inzage, het wordt behandeld in een openbare vergadering. Als er dingen niet duidelijk zijn, dan zien wij graag uw technische vragen tegemoet en wellicht bieden die ook aanleiding om in het vervolg ook de zaken wat duidelijker te formuleren. Zoals mevrouw Orgü zei van, kan er niet een lijstje bij met was, wordt? Dus we doen er alles aan om het zo transparant en zo leesbaar mogelijk te houden. Wat als de normen ...

De voorzitter: Interruptie, de heer Opdam.

De heer Opdam: Ik wil toch nog even benadrukken dat het ... Ik stelde als eerst die vraag, het gaat hier om de transparantie van de afweging, dat is echt wat anders dan de transparantie van wat hoogheemraad nu zegt.

De voorzitter: De transparantie van de afweging, de hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Wij gaan echt met iedereen, met de belanghebbenden in overleg en we toetsen aan de hand van een aantal criteria, met name de gewenste functie. Dus als u zegt van, wij willen graag nog wat concretere zaken erin hebben, dan noemt u ze en dan kijken wij of dat ook een extra toevoeging is op de nota peilbesluiten, als ook de rest van de commissie dat vindt. Want hoe duidelijker, hoe beter. Wat als de normen, als de zaken botsen, als de afwegingen botsen, u vroeg dat, mijnheer Meijdam. Dan en dat is juist het complex in dit volle gebied, ik denk haast wel het meest complexe waterschap van Nederland, maar dat zeggen misschien andere waterschappen ook. Maar, het blijft altijd een afweging van hoe zorg je ervoor in dit volle gebied dat die belangen van iedereen zo goed mogelijk worden afgewogen? We gaan met de mensen in gesprek en vervolgens komen we hier terecht. We hoorden net al een paar voorbeelden van botsende belangen, we doen ons best om die zo goed mogelijk met elkaar te verenigen. Dus het is niet eenvoudig, maar we doen ons best.

De heer Middendorp: Gelukkig heb je er een dag bij gekregen.

Mevrouw Koop: Nee, mijnheer ...

De voorzitter: Ik geloof niet dat ik dit toe moet staan.

De heer Middendorp: Per interruptie. Ik word inderdaad een beetje kriegel. We hebben nu gehoord van een inspreker met een groot bedrijf, althans ik denk dat 60 hectare een groot bedrijf is. Als dat niet zo is, dan hoor ik dat graag. En die is niet gehoord in het proces en er wordt een vraag gesteld over transparantie en transparantie van het proces. De vraag die zich dan gewoon concreet opdoet, is dit nou het enige geval, de enige grote pachter waar we niet meer gesproken hebben of zijn er nog meer pachters in het gebied waar we eigenlijk niet mee gesproken hebben, omdat we dachten dat de eigenaar dat wel zou doen? Dat is een vraag.

De voorzitter: Dat is inderdaad een vraag, maar we hadden afgesproken om de specifieke peilgebied 1 vragen daar te stellen. Dus als u even uw kruit droog wil houden, dan komt het goed. De heer Meijdam.

De heer Meijdam: Op zich wat de heer Middendorp net vroeg, was eigenlijk ook wel een herhaling van wat ik in het algemeen ook gevraagd had. Namelijk, kunnen wij verpachters eraan houden dat zij ook hun pachters inlichten? Want aangezien wij dat een soort van gedelegeerd hebben. En dat is dus niet zozeer botsende belangen per se, maar dat was wel een vraag die ik daarnet ook in de tweede termijn nog gesteld had.

De voorzitter: De hoogheerraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, wij hebben nog geen verplichting, maar we hebben wel duidelijk gevraagd en daar begint het mee, aan Natuurmonumenten, ga praten met je pachter. En we hebben dus geen zicht op wie we niet hebben gesproken, althans tenzij iemand komt inspreken naar aanleiding van ter inzagelegging, maar we hebben natuurlijk geen zicht op met wie we ... We hebben wel zicht op met wie we wel hebben gesproken, maar geen zicht op met wie we niet hebben gesproken. Of wij pachters kunnen verplichten, dat hou ik graag nog even ... Dat zoek ik nog even uit want dan gaat u wel heel erg de juridische kant op.

De voorzitter: Dan denk ik dat we deze tweede ronde af moeten ronden en dan ga ik even bij u inventariseren welke peilbesluiten u specifiek wil bespreken. Als ik het goed heb gehoord, zijn dat al peilbesluit 1, ik kijk even rond. Peilbesluit 1, wie? Eén iemand, mevrouw, juist. En ik heb ook 26 horen noemen, klopt dat? Blijkbaar niet.

Mevrouw Koop: Dat is Schieveen

De voorzitter: Dat is Schieveen, maar die hoeven niet meer te bespreken? De commissie roept niet. Andere peilbesluiten nog? Dan is het alleen één, constateer ik. Dan gaan we daarmee beginnen en voor de verandering begin ik dan bij mevrouw Onderdelinden voor de Partij voor de Dieren.

Mevrouw Onderdelinden: Nee, wij hadden alleen algemene opmerkingen.

De voorzitter: Alleen algemeen, niet peilbesluit één. Gaan we naar de ChristenUnie-SGP, mijnheer Grashuis.

De heer Grashuis: Nee.

De voorzitter: De heer Opdam.

De heer Opdam: Nee, dank u wel.

De voorzitter: De heer Zwinkels van het CDA.

De heer Zwinkels: Nee, dank u.

De voorzitter: Mevrouw Örgü.

Mevrouw Örgü: Dank u wel.

De voorzitter: mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Nee, dank u wel.

De voorzitter: De heer Sunder.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Ik wil wel degelijk iets vertellen over peilbesluit één. In het voorstel wordt peilgebied vier en vijf samengevoegd. Het gebied betreft veen en is natuurgrasland. Noor de mensen die het niet goed weten, veen is erg gevoelig voor ... Als het water hoog staat, kan je er niet op en als het erg laag staat, krijgen we last van bodemdaling. En voor zover ik weet is ons beleid voornamelijk bedoeld om ook bodemdaling tegen te gaan. En in het peilgebied wordt dan met flexibel peil bedoeld, met -3 als ondergrens, waarbij de inspreken aangaf dat we dan droogvalling zullen krijgen in de sloten. Droogvalling op veen zal wel degelijk zorgen voor bodemdaling, waarbij straks bovengrens van 2.55 zal leiden tot water op het land, dat lijkt me niet wenselijk. En dan zullen we wederom weer terugkomen voor een nieuw peilbesluit. Daarnaast wil ik nog een opmerking maken over het actief informeren van belanghebbenden. Ik vind dat er een beetje makkelijk gedaan wordt over het feit van, we vragen de verpachter om de pachters te informeren en we gaan ze op hun blauwe ogen vertrouwen dat het gebeurt. Dat is in dit geval zeker niet gebeurd en zeker bij een pachter met 60 hectare rond in die hoek, lijkt het mij evident dat we actief vanuit het waterschap erachteraan gaan dat die pachters wel degelijk worden geïnformeerd over hetgeen wat er staat te gebeuren. Er is ook in het nota peilbesluit een citaat waarin staat, bij peilveranderingen en dan gaat het hier om iets anders dan peilaanpassingen, zal Delfland onderzoek en de belanghebbenden actief informeren. En actief informeren bij een dermate grondige wijziging van het peil in dit gebied, waar de veehouder in dit geval zijn bedrijf heeft. Je hoeft maar op het kaart te kijken en jullie zien daar een boerderij en daar wordt niet aangegaan als zijnde van, we gaan hier wat doen. Ik vind het een beetje kort door de bocht, maar goed. Daarom zouden wij dit volledige peilbesluit terug willen sturen naar de tekentafel, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn, BBB.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: In aansluiting op wat de heer Sunder al zei van Ongebouwd. Voordat ik wist dat de inspreker ging inspreken, had ik mijn betoog al klaar. En dat ging vooral om de woorden, bijvoorbeeld, voornamelijk natuur, grasland staat er. Het gebied ligt landelijk en is in gebruik als weidevogelgebied. 2022 even nagekeken, hoofdzakelijk zaten daar veel kieviten en tureluurs. Helaas geen grutto zoals wij die graag willen van de big five, maar het is wel een belangrijk weidevogelgebied en dat staat ook samen met de afspraak van Natuurmonumenten die daar ook een van de trekkers is in het weidedevogelpact. Op pagina zes staat, belangrijk dat waterpeil in het broedseizoen hoog genoeg is, zodat gras langzaam groeit en voldoende voor wormen beschikbaar zijn, geschikt voor weidevogels. Pagina negen, de inlaat, die water vanuit de Boonervliet inlaat, is een beheer bij Natuurmonumenten. Wanneer het peil te ver uitzakt door droogte laat Natuurmonumenten water het gebied. Pagina tien nog een keer, gezien de huidige functie van weidevogelgebied, natte kruidige graslanden voor de vogels veilig zijn en genoeg voedsel kunnen vinden. En er staat ook duidelijk, er zijn geen knelpunten bekend. Op verzoek van Natuurmonumenten is gekeken of het mogelijk is het maximaal peil te verhogen met 20 centimeter. Natuurmonumenten kan dan langer water vasthouden, maar er wordt niet verder gekeken dan deze regel en niet afgewogen of dat nadelig of voordelig is voor de weidevogels. Het lijkt wel of dat iemand vanuit een kantoor maar heeft verzonnen. Het gebied wordt minder geschikt voor weidevogels, staat er dan ook duidelijk. Hoe kan Natuurmonumenten dit rijmen met hun eigen afspraak in het weidedevogelpact? Omdat het in de winter deels langdurig zal inunderen, opzettelijk onder water zetten. Dat is voordeel voor Natuurmonumenten om minder water vaak uit de boezem inlaten, terwijl Natuurmonumenten zo vaak roept in filmpjes dat het water uit de boezem zo vervuild is en dat laten ze dan nu wel de agrarische polder in. De Noordse woelmuis is nog niet beschreven dat hij daar zit. We hebben daarom bezwaren dat er geen enkel overleg is geweest van Natuurmonumenten met hun gebruikers. Het raakt ook het bijzonder provinciaal landschap waar we zo trots op zijn. De weidevogels, de kringlooplandbouw, laten we het dan nog maar niet hebben over de ganzen. Twee boeren zitten in deze polder, een biologische boer en een PlanetProof-boer. Twee die dus heel bewust bezig zijn met de natuur en

Natuurmonumenten komt wel eens een keer kijken in juni, wat er dan moet gebeuren. Als ik dan kijk naar de inspreker, die heeft een biologische boerderij, is verplaatst door de ruilverkaveling en bewust naar deze polder misschien wel toegestuurd. Hij gaat biologisch om, natuur voor hem is leidend. Er loopt een enigszins oudhollands ras vanuit de middeleeuwen, de blaarkopras. Die doet het juist heel goed op natuurlijk grasland. Bewust geen kunstmest, de mest bevordert het bodemleven, vruchtbaarheid, biodiversiteit, weidevogels krijgen alle ruimte. Samen met Natuurmonumenten, de beheerders, kijk je in het voorjaar waar de koeien wel of niet kunnen gaan grazen en over het eventueel maaien, afhankelijk van de weidevogels. Ook is hij aangesloten bij Dwarrs, zoek dat maar even na, boeren is langzaam boeren. Dat vraagt veel geduld, kruidenrijk gras, gezond zie je steeds meer, maar vraagt ook meer werk en geduld. Onder andere doet hij dan ook nog mee met Bokashi, zoek dat maar na.

De heer Middendorp: Voorzitter, interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Je kan van AWP verwachten dat wij inderdaad voor biologisch boeren zijn, daar is helemaal geen discussie over, maar we hebben het hier over een peilbesluit. En ik snap dat de inspreker lid is van allerlei clubs, hij is misschien ook wel lid van een postzegelclub, maar ik vind dit niet relevant.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn zet haar betoog voort.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Dit zijn innovatieve manieren om juist het boeren in het Midden-Delflandse gebied voor te laten bestaan. En dit is juist van belang, want we hebben de boeren in dit gebied juist nodig. 2,5 miljoen inwoners eromheen die graag het gebied in komen en die dan straks in deze polder één boer in het grote ... van 60 hectare en nog zijn eigendom moeten missen. Daarom willen wij nadrukkelijk zeggen dat dit peilbesluit voor ons terug moet, terug naar de tekenbank. Niemand is hierbij gebaat en daarom in het heel kort, terug Natuurmonumenten eisen te stellen eerst met de pachters om tafel te gaan voordat we dit verder doen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Meijdam, PvdA.

De heer Meijdam: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het Midden-Delflandse trio compleet maken. Ik zal het heel kort houden, bij de peilafweging van dit peilbesluit staat, er zijn geen knelpunten bekend. Dankzij een oplettende gebruiker nu wel, dus daarom zouden ook wij willen vragen om dit peilbesluit uit het pakket terug te trekken, zodat we van harte kunnen instemmen met de rest.

De voorzitter: Dan ga ik naar de heer Middendorp, want die had net ook nog een paar puntjes.

De heer Middendorp: Dank u wel, wonderbaarlijk. Ik had inderdaad net een vraag gesteld over het proces, maar volgens mij is die vraag in de breedte beantwoord. De vraag is, waarom zijn de pachtboeren niet ... Dus laat ik het even checken, hoogheemraad, is er een toezegging dat u ons antwoordt hoe het zit met de andere pachtboeren? Dan is mijn voorstel inderdaad om dit peilbesluit uit het totale pakket te lichten en opnieuw te bekijken in overleg met de belanghebbenden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de hoogheemraad, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Wij willen graag recht doen aan de belangrijkste stakeholders en de belangrijkste belanghebbenden. En wij zien nu toch ook wel dat de verpachter niet goed heeft afgestemd, althans niet goed genoeg heeft afgestemd met de pachter. Dus wij nemen dit stuk terug en we gaan weer opnieuw in overleg met beide partijen.

De heer Middendorp: Voorzitter ...

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Middendorp: Dit is wel heel bijzonder, want naast u zit de vertegenwoordiger van die verpachter. U roept door uw toezegging een nieuwe vraag op. Hoe kan het zijn dat het college met Natuurmonumenten in gesprek is en dat dan blijkbaar iets niet goed gaat, terwijl u met iemand van Natuurmonumenten, iemand die niet gekozen is, in het college zit?

De voorzitter: De hoogheerraad.

Mevrouw Koop: Voorzitter, het college spreekt met één mond en dat is ook in dit het geval.

De heer Van Boxmeer: Voorzitter, mag ik daarop een toevoeging doen?

De voorzitter: Ik kijk even naar de commissie, een interruptie van de andere hoogheerraad? Nee. Kunnen we daarmee het debat afronden? Ja, dan constateer ik dus dat alle peilbesluiten als hamerstukken door kunnen gaan naar de VV, met uitzondering van één, die wordt teruggenomen door het college. Heb ik dat goed geconstateerd? Ik check nog even en ik heb één toezegging van de hoogheerraad, het meenemen van natuur en wat was de andere nou ook alweer? Klimaatadaptatie, dank, in de volgende ronde van de peilbesluiten. Dan dank ik u zeer voor dit rondje. Heeft u behoefte aan een pauze nu en dan om negen uur weer verder? Neem me niet kwalijk, dat is te lang. We gaan nog kreeften doen. Tien voor negen weer terug, oké?

04.B.02. Bijstelling Investeringsplan en Krediet project 'Beter Benutten Bergsluis'

De voorzitter: Ik ga over tot de behandeling van het investeringsplan en kredietproject Beter Benutten Bergsluis. Wie mag ik daarbij het woord geven als ik begin bij de heer Middendorp?

De heer Middendorp: Voorzitter, wij stemmen daarmee in.

De voorzitter: Dank u wel. Bedenk ik me nu, want de hoogheerraad moet dit natuurlijk even inleiden, dus ik begin bij de hoogheerraad.

De heer Middendorp: Mag ik opnieuw zeggen of ik ermee instem?

Mevrouw Koop: Voorzitter, dank u wel. Collega Vissers, die heeft in afgelopen jaar, in januari, heeft hij aangekondigd dat er een prijsstijging aan zat te komen van Beter Beheer Bergsluis, wij korten dit af tot BBB. Dat is een bedrag van ongeveer negen ton en wij leggen dit nu ter besluitvorming aan u voor.

De voorzitter: Dank u wel voor de inleiding.

De heer Middendorp: Voorzitter, nu ik dit weet wil ik wel opmerken dat dat ik het altijd jammer vind als een raming fors wordt overschreden, maar dit is een nuttig project, dus wij stemmen voor.

De voorzitter: Dank u wel de heer Teerink, PvdA.

De heer Teerink: Dank u, voorzitter. Wat ons betreft kan stuk door als hamerstuk naar de VV.

De voorzitter: Mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel. Ik vond het wel een mooie benaming, Beter Benutten Bergsluis. Dat past precies bij ons, dus wij kunnen ook zeker hiermee akkoord gaan. Wat wij wel even hebben nog is het kritiekpuntje dat is het tijdslot, november 2020, nu is het 2023. Wanneer wordt het operationeel? Dus daar willen we wel graag als die mogelijk versnellen. En belangrijk vonden we, er wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om extra geld te krijgen en daar zijn wij zeker een voorstander van, dus kijk daar goed naar en neemt dat graag mee. En dan wie weet kunnen we de mooie BBB-vlag erop hangen. Dank u wel.

De voorzitter: Maar niet omgekeerd hoop ik. De heer Sunder van Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank, voorzitter. Wij steunen ook zeker de nut en noodzaak van de Beter Benutten Bergsluis. Eén puntje van kritiek, ik heb de samenwerkingsovereenkomst gelezen en ik proef een grote vrijblijvendheid vanuit het hoogheemraadschap van Schieland Krimpenerwaard. En nou vroeg ik mij af of ze nog wel zodoende in de meewerkstand staan, dat het ook straks daadwerkelijk gerealiseerd gaat worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Westphal, BVNL.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter, wij steunen ook dit besluit.

De voorzitter: Mevrouw Örgü, VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Wij steunen dit besluit ook en we hopen dat we niet meer lang hoeven te wachten. Het is van 2020 en ook de andere mogelijke financiële mogelijkheden, dat die worden onderzocht, dat willen we ook graag meegeven. Niet alleen met dit, maar ook misschien met de vervolgenactiviteiten die hierop lijken. Dank u wel.

De voorzitter: Wie van het CDA? De heer Zwinkels, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn ook akkoord met het krediet. Gezien het traject gaan we ervan uit dat het ook spoedig aanbesteed gaat worden en dat er niet nog meer geld voor beschikbaar gesteld moet worden.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Opdam.

De heer Opdam: De fractie Water Natuurlijk stemt ook in.

De voorzitter: De heer Grashuis.

De heer Grashuis: Dank u wel, ook wij zijn akkoord.

De voorzitter: Mevrouw Onderdelinden.

Mevrouw Onderdelinden: Wij kunnen dit ook steunen.

De voorzitter: Ziet er goed uit. Hoogheemraad.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter, ook dank voor de instemming. Nog een kleine opmerking in de richting van Ongebouwd. Het is de bedoeling om in 2026 te beginnen met de aanbesteding. Er is natuurlijk al het nodige gedaan, ook in overleg met HSK, dus het commitment, dat houden we vast. Ik heb laatst bestuurlijk overleg gehad en nou zag er ook goed uit. De verdeling 80, 20, ik denk dat we in die zin collega Belt ook dankbaar mogen zijn dat hij ook dat heeft uit onderhandeld, ook de verdeling van de gelden. Die 1,4 miljoen, dat is aangevraagd en dat is toegekend. Maar als het op de rekening staat, dan hebben we het op de rekening, dus dank in ieder geval voor uw instemming.

De voorzitter: Dan concludeer ik dat dit stuk als hamerstuk naar de VV kan.

04.B.03. Motie waternatuur

De voorzitter: Dan gaan wij naar het volgende stuk, motie waternatuur. Ik geef de hoogheemraad het woord.

De heer Van Boxmeer: Met betrekking tot deze informatieve brief wil ik eigenlijk twee dingen van tevoren even stellen. Deze brief is op 6 november als ingekomen stuk opgevoerd en op 6 november sluit eigenlijk het moment waarop het opgebracht kon worden in de commissie. Dus wij hebben het zelf geagendeerd, niet omdat ik nog wat wil toevoegen aan de motie, maar niet om alsnog een maand te moeten wachten voordat het met ons besproken kan worden, mocht de commissie behoefte hebben om nog dingen met ons te reflecteren. Er is één ding wat aangepast zal gaan worden in deze motie en dat is naar aanleiding eigenlijk van het essay van de Universiteit Utrecht. En dat is dat vanuit dat essay wij al geleerd hebben dat ook overig water een resultaat voor plichten kent en hierin wordt nog verwezen naar het onderscheid KRW-lichamen, resultaat en overig water een inspanningsverplichting. Dat zal gewijzigd worden en daarbij wilde ik mijn inleiding laten.

De voorzitter: Geeft dit de commissie nog reden tot reflectie? Ik begin bij de heer Middendorp. AWP, u boft vandaag.

De heer Middendorp: Ik val in de prijzen. Even een aanval van vriendelijkheid, dit bent u van mij natuurlijk niet gewend. Ik ben zeer blij dat er een informatieve brief ligt over deze motie. Het is ook de enige motie die die het college heeft overgenomen van de oppositie, dus het is voor ons een belangrijke motie. Ik waardeer het ook dat u de moeite genomen heeft om hem op de agenda te zetten, want dat scheelt tijd en gedoe, dus eigenlijk ben ik al twee keer blij met u. Maar er is natuurlijk altijd een maar en dan komt erop neer, u concludeert met zoveel woorden dat u niets kunt doen. Niets is wel heel erg weinig, ik denk dat u ook niets heel erg weinig vindt, dus wat kunnen we dan wel doen? Feit is dat op de kaarten die het Delfland produceert en waar u als college met één mond verantwoordelijk voor bent, al sinds jaar en dag staan dat de waterplanten niet voldoen. Het is dus niet zo dat ik dat vorige week bedacht heb of zo of dat ik dat gezien heb, dat was allang bekend. En dan lang, ik denk 12 jaar zolang zijn die waterkwaliteit rapportages er al. Het gaat om denk ik honderd stippen op de kaart waar de waterplanten niet voldoen of bijna niet voldoen of ruim niet voldoen. Er zijn allerlei kleurtjes en inderdaad het ene jaar is de ene stip groen en de andere stip geel en dat wisselt een beetje, maar het totaal aantal stippen wordt niet beter. Terwijl het wel een doel is van de KRW en dat weet u ook, sinds hoelang is de KRW, 2007 of zo? Of uw voorgangers wisten dat. Dus daar moet iets gebeuren en zo ingewikkeld lijkt het me ook weer niet. Er zijn honderd stippen dus op die honderd stippen, die weet je waar ze zijn. Dan kun je dus kijken wat je moet doen om je waterplanten te verbeteren. En daar kan je ongetwijfeld een bedrag aan plakken of een inspanning of maatregelen en nu wil het toeval dat u een begroting heeft ingediend die u een trendbreuk noemt. Dus ik ben wel benieuwd naar de trendbreuk voor

waterplanten en u zegt eigenlijk, voor waterplanten gaan we niks doen. En ik zei al, niets of niks is wel heel erg weinig. U zegt ook, we hadden een doelstelling voor 12 hectare, ik kan niet hier even in de gauwigheid zien of dat een extra doelstelling is of dat de totale doelstelling is. Ik kan ook niet zien hoever we al zijn met die doelstelling van 12 hectare, maar wat ik vooral wil weten, is het genoeg? 2027 is onze cut-off moment en ongetwijfeld zal de politiek, zal Europa daar nog uitstel aan geven, daar maak ik me ook geen zorgen over. Maar je wil weten, wanneer is het klaar? En als ik kijk naar hoe de afgelopen twaalf jaar die stippen op die kaart van u staan, dan is het over drie jaar niet beter. Zeker als u niets gaat doen, dan wordt het gewoon niet beter. Tenzij u hier nu een toezegging doet, ik wil u vragen, wilt u een toezegging doen? Zeggen van, ik ben ambitieus, ik ga gewoon 50 hectare waterplanten aanleggen. Ik noem maar wat, want onderzoek kunnen we blijkbaar niet doen, dus dan moeten we raden. Als we het niet weten, moeten we het zelf invullen. Of zegt u, nee liever ik bespreek het maar in de VV, want dan kunnen we daar met zijn allen met de hele VV over hebben. Dat is volgens mij de situatie. Voorzitter, is mijn vraag duidelijk?

De voorzitter: Mij is het helder, dus ik ga naar de volgende. De heer Teerink van de PvdA.

De heer Teerink: Dank u, voorzitter. Ook wat ons betreft een wat teleurstellende reactie. Niet het feit dat er een nette informatieve brief ligt, maar wel de inhoud ervan. Eén regel in de conclusie die bij ons de nodige vragen oproept is, er zal worden ingezet op het nemen van de effectiefste maatregelen die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW-doelen. Dat komt bij ons een beetje over alsof we wachten tot het probleem zichzelf oplost, want dan hoeven we niks te doen, dat is heel effectief. Maar wat ons betreft is dat een garantie dat we de KRW-doelen niet gaan halen en is het evident dat aanleggen van verschillende vormen van waternatuur een positieve bijdrage levert aan die KRW-doelen. We kunnen echt niet wachten tot kwaliteit van het water zich als vanzelf herstelt en wat ons betreft is de motie niet afgedaan en komt het college alsnog met een concreet voorstel voor uitbreiding in vierkante meters van natte ecologische zones, waterplantzones en natuur rondom watergangen. En wij horen graag van het college wanneer ze daar wel toe in staat zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Dijkshoorn nog?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Hele korte opmerking, wij waren wel blij met, er zal worden ingezet op het nemen van de effectiefste maatregelen die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW. Want investeren in plekken waar het niet zinvol is, dat heeft dus ook geen zin om het behalen van de KRW. We richten op, Wat is daadwerkelijk nodig? Dus wat dat betreft, deze brief kunnen wij onderschrijven. En als we dan toch nog zitten te ... De alinea daarboven op de vorige bladzijde, daar staat even nog een tekstfout misschien in, dus dan kan die aangepast worden. Er kan nu niet kan worden, dat klinkt niet helemaal logisch, maar misschien kan die nog aangepast worden. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Sunder nog.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Wij kunnen ons vinden in de reactie van het college, dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter. Daar sluiten wij ons graag bij aan, we kunnen ons vinden in de brief, geen probleem.

De voorzitter: U kunt zich vinden in de brief. Mevrouw ...

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Ook de VVD-fractie is blij met deze brief waarin ook uitdrukkelijk wordt uitgesproken dat alles wordt gedaan om de doelen van KRW te halen. De intentie is er, de ambitie is er en er wordt ook heel duidelijk aangegeven in deze brief van, dat er genoeg momenten zijn waar we met elkaar ook weer verder zullen praten hierover. En die ijkmomenten die ook hier worden aangegeven, dat vinden wij een goed punt en goed uitgevoerde motie. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. CDA, de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Wij sluiten ons aan bij de vorige sprekers. De belangrijkste is dat de doelen gehaald worden op een efficiënte manier.

De voorzitter: Water Natuurlijk, mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. We zijn net als de AWP ook blij met het feit dat de motie is overgenomen, en dat er daarmee ook meer geïnvesteerd wordt in waternatuur. De informatieve brieven over de motie is echter wat ons betreft teleurstellend, een brief waarin namelijk onduidelijkheid troef is. Eigenlijk weet het college dus nog niet waar de extra impuls van twee miljoen per jaar voor water natuur gericht en effectief kan worden ingezet. En we hadden graag duidelijkheid gekregen over het wat, het waar, het hoe en wanneer waternatuur wordt aangelegd, volgend op het ingezette beleid van de afgelopen jaren. We willen in Delfland namelijk dat er voldoende waterplanten zijn, we willen meer waterplantzones, we willen natuurvriendelijke oevers, we willen meer vispaaiplaatsen. Niet alleen om ook een betere waterkwaliteit te krijgen en laten we wel wezen, dat is beslist noodzakelijk, maar we willen toch ook vanwege de biodiversiteit en dat hebben en het houden van een goed aquatisch ecosysteem. En dat geldt wat ons betreft niet alleen voor de KRW-wateren, maar zeker ook bij het overig water. Ik ben in die zin ook blij om te horen net dat ook bij het overig water, dat dat wordt aangepast dat er niet een inspanningsverplichting is, maar een resultaatsverplichting. Dan is er een visie ten aanzien van natte ecologische zones voor het KRW-water en wij willen graag van hoogheemraad weten, wanneer komt er ook een visie over het overige water? Dan zien we graag dus met enige voortvarendheid een concreet voorstel, dus wat ons betreft is de motie nog niet afgedaan. Bijvoorbeeld voor de uitbreiding van zoveel vierkante meter van de natte ecologische zones en natuur rondom watergangen. En voorzitter, net als de Partij van de Arbeid hebben wij ook ons een beetje verbaasd eigenlijk over de laatste zin uit de brief, waarin gezegd wordt dat er ingezet wordt op het nemen van de effectiefste maatregelen. Die gezamenlijk leiden tot het halen van de KRW-doelen. Dat klinkt wel erg vrijblijvend, alsof je je inzet met de meest ineffectieve maatregelen, dus het is ook nog een beetje obligaats. Moet je dan overigens ook niet eerst weten welke maatregel welk effect heeft en welke maatregelen dan leiden tot een betere kwaliteit en hoe je die dan ten opzichte van elkaar weegt? Kortom, die ene zin roept alleen al heel veel vragen op. Nogmaals, de motie is wat ons betreft niet afgedaan. We horen graag nog een uitwerking van het geheel. Dat was het, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Grashuis.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Wij zijn akkoord met de beantwoording door het college.

De voorzitter: De Partij voor de Dieren, mevrouw Onderdelinden, gaat uw gang.

Mevrouw Onderdelinden: Dank u, voorzitter. Niet heel veel toe te voegen op de sprekers van Water Natuurlijk, de AWP en de PvdA. Inderdaad die zin, de meest effectieve methode, dat klinkt toch een beetje

alsof we nu gaan uitzoeken wat eigenlijk de beste manier is om de KRW-doelen te gaan halen. En ik mag hopen dat we daar al ietsje beter beeld over hebben dan dat we nu een soort van eens een keer gaan nadenken wat we nou precies moeten doen. Dus, wat ons betreft zeker niet afgedaan. Het klinkt op dit moment eigenlijk vooral alsof het heel ingewikkeld is allemaal, dat we daarom vooral niet te concreet moeten worden. En ik hoop van harte dat dat de hoogheerraad het daar heel erg mee oneens is en dat die ons daar zeer veel inzicht in gaat geven nu.

De voorzitter: Dank u wel. Gaat uw gang, reflectie.

De heer Van Boxmeer: Ik ga even reflecteren. De motie vroeg om een investeringsplan in deze begrotingsronde en die mogelijkheid hebben wij niet gezien. Maar ik wil u wel meenemen naar het coalitieakkoord en naar de brief, want u bent aangeslagen op een aantal zaken waar ik niet op aangeslagen was. Er staat letterlijk, in 2024 volgt een eerste voorstel voor een investeringsplan. Als we het hebben over het effectiefste degelijke beeld van de heer Middendorp, dat het NEZ-netwerk wat in SBGP drie is vastgesteld, nog niet heeft geleid dat allemaal groene bolletjes zijn ontstaan. Er moet dus iets anders gebeuren als hetgeen wat we reeds hebben gedaan, daarvoor hebben we in het coalitieakkoord geld beschikbaar gesteld. Daarbij hebben we gezegd, we gaan meer waternatuur aanleggen, we gaan waternatuur beter beschermen en we gaan het onderhoud van het waternatuur verbeteren. Dat was in eerste instantie in het NEZ-netwerk gericht op de KRW-lichamen en hier in de VV is al vorig jaar in 2022 besloten dat we dat ook voor overig water gaan doen. Daaroverheen is nu de rapportage van de Universiteit van Utrecht rondom het KRW-dossier gekomen, dat daar ook een resultaatsverplichting ligt. Dus u kunt ervan uitgaan dat de volledige investering in ons gebied gaat, dat we de resultaatsverplichting moeten gaan halen ook in het overig water en dat daar een plan komt. Het is echter niet zo dat wij voor de begroting van 2024 in staat waren om u een plan te geven waarop stond hoeveel meters we gingen aanleggen. Dus ik deel het beeld dat de huidige stand van zaken onvoldoende is, ik deel met u het beeld dat wij ons gaan inspannen voor overig water, dat hadden we al als VV vastgesteld. Er komt dus een netwerkvisie NEZ voor zowel KRW-lichamen, wat we al hebben, en voor overig water. En dan kan ik u de invulling geven hoe het plan eruit gaat zien, waar wij op gaan investeren in overig water. En uiteraard had ik het liefste natuurlijk nu alle problemen opgelost en dan waren er niet twee positieve verhalen over deze motie, maar ook de derde. Maar dat moet ik heel eerlijk zijn, is te veel van het goede, dat kan ik niet waarmaken. En dan heb ik, even kijken, niet iedereen een voor een afgehandeld, maar volgens mij wel de belangrijkste punten benoemd. En mogelijk dat als we de begroting bespreken, er dan nog daar vragen over kunnen komen. Daar wilde ik het bij laten.

Mevrouw Wijbenga: Voorzitter?

De voorzitter: Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Naar aanleiding van de mededelingen van de hoogheerraad, dank overigens daarvoor, nog wel even de vraag. Wanneer kunnen we de visie over het overig water tegemoet zien?

De voorzitter: De hoogheerraad.

De heer Van Boxmeer: Eigenlijk hebben we die visie al vastgesteld volgens mij in 2022, ik kijk eventjes. En wat u vraagt is de NEZ-visie voor overig water. Dus er is een uitvoeringsstrategie en nou zal ik even stiekem op mijn app kijken om een antwoord te gaan geven op uw vraag.

De voorzitter: Het is niet meer stiekem als u kijkt.

De heer Van Boxmeer: Vroeger werd je gesouffleerd, tegenwoordig kijk je op je app. Dan moet ik natuurlijk wel ...

De voorzitter: Wij hangen aan uw lippen.

De heer Van Boxmeer: Nou komen we even op het verhaal met de tijdschalen, dus u vraagt het eind tijdschaal en dan krijgt u hier als antwoord, daar zijn we nu mee bezig. Dat is denk ik niet volledig in lijn van waar u naar zoekt. Ik wil ook geen open deur toezegging doen, maar laat ik dan zo stellen dat ik de een na laatste zin, met de beantwoording en de begroting 2024 beschouwen deze motie is afgehandeld, dat ik die dan even naar mijzelf weer terugtrekt en zodra ik daar meer zicht op heb er met u op terug kom.

De voorzitter: Dank u wel. Geeft de reactie van de hoogheemraad nog ... Ja, er worden vingers opgestoken. De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: In ieder geval mijn dank voor de serieuze beantwoording of poging daartoe. En ik begrijp dat als het niet op uw app staat, dat u dat dan ook niet kunt toezeggen, dus dat daar heb ik begrip voor. Ik hoorde u zeggen, maar we komen toch in 2024 met een voorstel voor een investeringsplan? En ik heb de tekst er natuurlijk meteen bij gepakt, want dat is ook makkelijk. En dan inderdaad na een alinea die begint met in 2023 en 2024 worden watersysteemanalyses voor heel Delfland uitgevoerd, waarbij de knelpunten in beeld worden gebracht en nog heel veel meer wat we allemaal blijkbaar nog niet weten. Staat er helemaal onderaan, in 2024 volgt een eerste voorstel voor een investeringsplan. U zult het ongetwijfeld anders lezen dan ik, maar ik lees het als niet erg vertrouwenwekkend. We moeten blijkbaar nog twee jaar, 2023 en 24 watersysteemanalyses doen om de knelpunten in beeld te brengen en nog oplossingsrichtingen aan te geven. Dat kan toch niet waar zijn? Ik ga u uw werk natuurlijk niet doen, maar u zit op die stoel omdat u zei van, wij gaan het helemaal anders doen. En dit is niet heel anders. Dit is namelijk wat Delfland altijd doet, er de tijd voor nemen en het goed uitzoeken. Maar wat wij willen is niet dat u nog verder de tijd gaat nemen om het goed uit te zoeken, wat wij willen is dat u gewoon no regret aan de slag gaat. In het ergste geval wordt er een natuurvriendelijke oever wat minder efficiënt aangelegd. Dat zal de VVD misschien heel vervelend vinden, maar dat is dan het verschil in politiek inzicht. Wij willen graag dat die worden aangelegd en u wil ze aanleggen, dus waarom legt u ze niet aan, waarom gaat u wachten tot 2024? Dat vind ik geen goed antwoord, u had nu met een plan kunnen komen en nu hoor ik u net zeggen, ik neem een stukje van de van de beantwoording terug. Maar laten we dan als we dan toch aan het dealen zijn, als u hem nou helemaal terugneemt, dan ga ik er in de VV niet een motie over indienen. Maar als u zegt, ik wil een stukje terugnemen, dan gaan wij het in de VV bespreken.

De voorzitter: Dank u wel, het is helder. Dan ga ik naar de heer Teerink van de PvdA.

De heer Teerink: Dank u wel, voorzitter. Wij zijn heel blij met de toezegging van hoogheemraad om precies dat stukje uit de brief terug te nemen en wij zien graag zo snel mogelijk een concreet plan wat voldoet aan onze motie tegemoet. En misschien kan hij nog een beeld geven van wanneer dat dan wel mogelijk zou zijn.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Voor ons geldt eigenlijk van Water Natuurlijk uit hetzelfde als wat de Partij van de Arbeid inbrengt. We willen graag weten wanneer we wel wat horen. En overigens dank voor de beantwoording, maar er moet nog wel wat gebeuren en wij willen toch liever niet pas aan het end van 2024 horen wat er uit watersysteemanalyses komt, maar toch eerder een uitwerking zien.

De voorzitter: Vraag naar het tijdsplan, de hoogheerraad.

De heer Van Boxmeer: Laat ik beginnen met het antwoord te geven op de heer Middendorp. Je kunt natuurlijk parallel dan wel vroegtijdig dingen plannen. Dus ik denk dat je niet per definitie alle watersystemenanalyses hoeft af te ronden om te komen tot een eerste voorstel. Twee denk ik dat als het gaat over de bestaande zaken rondom de NEZ in het KRW-lichaam, die gaan gewoon door. Als u wilt wheeler-dealen dat u de motie graag wil bespreken in de VV, dan zou ik zeggen, ik praat graag met u over waternatuur. De grote vraag is of het heel veel veranderd, maar als het graag in wil brengen in de VV, zal ik zeker niet tegenhouden. En voor wat betreft de PvdA, Water Natuurlijk en eigenlijk ook voor de AWP, u kunt natuurlijk gaan vragen of ik een toezegging ga doen waar ik later op terug moet gaan komen. Omdat we nou eenmaal bezig zijn in de analysefase, dat was de reden waarom ik zei, ik haal die zin eruit en ik voer de regie en kom er met u op terug. En als u zegt op 19 december, ik ben ontevreden, u had met deze commissie wat moeten doen. Dan denk ik dat ik u geen realistisch beeld geef over de zaken zoals ze verlopen. Punt, want anders ga ik toch het woord toezegging gebruiken en dat was ik niet van plan.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ronden we daarmee de uitwerking van de motie af. Ik constateer dat er één toezegging is van de hoogheerraad, namelijk de een na laatste zin gaat u terugnemen en dan stuurt u een bijgesteld exemplaar van de brief.

De heer Van Boxmeer: Ik stel voor dat ik hem open laat staan tot ik een duidelijk antwoord kan geven over het tijdsplan.

De voorzitter: Vind ik nog mooier. Dan is dat dus de toezegging.

De heer Middendorp: Voorzitter, aan die toezegging zit geen tijdsplan? Maar dat kan sint-juttemis zijn, daar doel ik ...

De voorzitter: Ik ken deze hoogheerraad als een zeer voortvarend type.

De heer Middendorp: Dat zou zomaar kunnen, maar als u zegt 19 december lukt niet, maar het wordt wel 19 februari, dan kunnen we daar misschien vrede mee hebben. Maar als u zegt van, dat weet ik allemaal nog niet, dan denk ik dat wij vanuit de VV moeten aangeven dat wij meer urgentie willen op dit onderwerp.

De voorzitter: Durft u een tijdsplan voor dit te noemen?

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat in de begroting een heel ambitieus programma neerstaat met hetgeen wat wij neerzetten en dat wij dat uitvoeren namens de VV. En dat ik denk dat dat ook enig vertrouwen van u mag genieten.

De voorzitter: Helder, dan sluiten we daarmee de beraadslaging over dit punt af.

04.B.04. Strategie aanpak exotische rivierkreeften Delfland

De voorzitter: En begeef ik mij spoorsslagen naar de exotische rivierkreeften. Inleiding door de hoogheerraad, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Dit is een, ik zou haast zeggen, interessant experiment wat we nu gaan uitvoeren. Ik heb een stand van zaken rondom de rivierkreeften laten opstellen,

waar in feite alle op dit moment bekende zaken staan. Dit is in mijn beleving beeldvormend en aangezien de volgende fase oordeels- en besluitvormend zal zijn, wil ik u verzoeken om mij te voeden met richtingen waarvan u zegt, die informatie zouden we graag terug willen zien in het uiteindelijke document. Dit stuk gaat niet door als oordeels- of besluitvormend in deze cyclus, daar gaan we dus op terugkomen afhankelijk van de richtingen die u aan mij meegeeft. Ik wil u wel verzoeken om u dan te richten op de drie punten waarop ik aan u de richting vraag. En dat zijn prioriteiten, financiën, en zijn er andere onderwerpen waarvan u zegt, die zijn voor mij van wezenlijk belang om uiteindelijk tot een oordeel te kunnen komen. Aan de hand daarvan zullen wij een oordeels-, besluitvormend stuk maken en dat inbrengen om de rivierkreeft te tackelen.

De voorzitter: Dan begin ik nu weer eens aan de andere kant, bij de heer Smits van de Partij van de Dieren. Ik ben zo gewend om daar te beginnen, gaat uw gang, de voeding.

De heer Smits: Ik denk dat in het rapport al heel breed de verschillende aspecten worden meegenomen van exoten, onder andere ook het snel signaleren van nieuwe exoten en daar snel op in te springen als daar wat aan de hand is. Hoe dat de afgelopen tijd in de afgelopen jaren is gebeurd en waar dat goed is gegaan en minder goed. Minder goed is, denk ik, de rivierkreeft, maar misschien wel goed waterplanten, maar misschien is daar nog meer over duidelijk geworden van, is daar les uit te nemen van hoe daar in een vroeg stadium op ingesprongen kan worden? Verder mis ik nog een beetje dat, of mis ik eigenlijk grotendeels dat het heel goed gaat met verschillende natuurlijke vijanden van de rivierkreeft. Het gaat heel goed met bijvoorbeeld de zilverreiger, ook zijn er in dit gebied steeds meer lepelaars. Er wordt wel in gezegd dat ook meerkoeten ze eten, meeuwen, andere vogels. En mijn vraag is van, is het ook mogelijk om bijvoorbeeld broedplaatsen voor die vogels te verbeteren? Dat op die manier de natuurlijke vijanden kunnen worden gestimuleerd in plaats van dat wij er zelf mee gaan rommelen. En voor de rest wordt er dus aangegeven dat rivierkreeft allemaal stoffen die in het milieu zitten ook in hun lichaam opnemen, dus ik zou inderdaad ook niet adviseren om ze op te eten en daar wil ik het nu even bijhouden.

De voorzitter: U wilt het daarbij laten, maar ik denk niet dat we een tweede ronde nodig hebben. Dus als u nog meer voeding wilt geven aan de hoogheemraad, kunt u dat beter meteen doen.

De heer Smits: Dan heb ik nog het volgende is dat ... Er zijn twee manieren om naar exoten te kijken, is bijvoorbeeld met waterplanten, dan zeggen wij van, die moet je, als er exoten zijn, in een vroeg stadium natuurlijk zo snel mogelijk weghalen en vernietigen. Dat heeft er ook mee te maken dat waterplanten naar ons idee niet kunnen leiden, ze hebben geen centraal zenuwstelsel. Maar bij dieren, daar moet wel goed overwogen worden van wat ermee gedaan wordt en ook met de inspanningen met de rivierkreeft moet dierenwelzijn en de mogelijkheid van de dieren dat zij kunnen leiden, meegenomen worden.

De heer Middendorp: Voorzitter, punt van orde. De hoogheemraad heeft nadrukkelijk gevraagd om op de punten één twee en drie te reflecteren. Omdat de hoogheemraad niet tussendoor kon interrumperen, wil ik u toch graag vragen, want voor mijn antwoord is het van belang om te weten wat de Partij van de Dieren zou willen uit die drie punten. Anders komt u daar misschien straks op terug, voorzitter.

De heer Smits: In ieder geval, de kosten moeten natuurlijk ook meegewogen worden. Dus zoals als ik het nu zie, zijn de kosten heel hoog wil je aantallen heel erg wegvangen en als je dan ermee stopt, dan zijn ze binnenkort weer terug. Dus het is echt je moet geen symptoombestrijding hebben, maar systeemverandering, waarbij het waternatuursysteem veel robuuster wordt met meer natuurlijke vijanden. Want is de rivierkreeft weggevangen, dan komt er een driehoeksmossel en is de driehoeksmossel weg, dan komt er weer wat anders. Dus het moet echt op een andere manier dan dat je vissers inzet. Dat is waar ik ...

De voorzitter: Daarmee heeft u op de heilige drie-eenheid geantwoord. Wij gaan naar de heer Grashuis van de ChristenUnie.

De heer Grashuis: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zou graag twee punten willen meegeven. In de eerste plaats dat er echt iets moet gebeuren en als dat nog veel studie vergt, dan zou je in elk geval kunnen denken aan no regret maatregelen, dat je in elk geval al iets doet. En in de tweede plaats wat je doet, je zult toch ook rekening moeten houden met de burens, want anders zijn we het probleem van de burens aan het oplossen. Dus dat zal ook wat breder moeten worden opgepakt dan alleen in ons eigen gebied. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Wijbenga.

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. Voordat ik op de drie punten inga eerst nog wat algemene puntjes. Er is niet zo lang geleden een televisieprogramma iets geweest over een nieuwe vangmethode, ik weet helaas niet meer welk tv-programma, dat kan de organisatie vast wel opzoeken. En dat leek op een soort van goot en het leek ook heel effectief. Ik wilde toch maar even weten, is dat bekend of is dat hetzelfde als de sleufval? Maar dat lijkt haast op een technische vraag wat ik nu zeg. Maar dan even in algemene zin, bij niet vangen weten we zeker dat het niet minder wordt, het probleem, dus er zal in ieder geval wat moeten gebeuren. En de huidige strategie van accepteren, gewoon mee doorgaan, daar zijn wij het beslist niet mee eens, dat is te kort door de bocht. Bij de vaststelling ook van het exotenbeleid in 2020 stond hier geen punt, maar een komma. Want toen is er door de hoogheemraad Belt samen met andere waterschappen niet voor niets stevig ingezet op onderzoeken en pilots om de populatie te kunnen gaan beheersen. Er moest eerst even onderzoek gebeuren voordat je echt daadwerkelijk een stap verder kan zetten. En voor het halen van de KRW-doelen voor ecologische waterkwaliteit vormen de rivierkreeften een grote bedreiging, ik denk dat iedereen het daar wel mee eens zal zijn. Overigens natuurlijk ook voor waternatuur en in het overige water. Kortom, van de vier opties in de tijd van preventie, bestrijding, beheersing, acceptatie, alle vier zijn aan de orde. Preventie, helaas, daar zijn we te laat mee, denk ik. Maar bestrijding is zonder meer noodzakelijk, dus wat ons betreft continu vangen, noodzakelijk om de populatie laag te houden en dus te beheersen. En uit een van de rapporten, overigens heel veel materiaal was hiervoor beschikbaar, waarvoor dank, dat vergt ook wel enige studie-uren. Maar goed, uit het ATKB-rapport is ook te zien dat minimaal een reductie van 70 procent van de populatie te halen is, dus dat is mooi. En dan is het duidelijk dat daar kosten aan verbonden zijn en dan kom ik even op het tweede punt, namelijk van de financiën, ik zal zo op het eerste punt nog terugkomen. Er staat een tabelletje en daar staan kosten over vijf jaar populatiereductie, misschien kunt u uitleggen wat u daarmee bedoelt en waarom het over vijf jaar wordt gepresenteerd, want dat lijkt dan ineens heel veel. Ik zou zeggen, als het gaat om de financiën, geef dan eerst inzicht in, wat heeft het de afgelopen jaren aan onderzoek en pilots betekent? En wat is over het algemeen, ook bij andere waterschappen, wat zijn dan de beheerskosten en hoe verhoudt Delfland zich daar dan mee? Dus dat over de financiën, u had ook iets gezegd over prioriteiten. In mijn ogen kun je alleen maar prioriteiten gaan stellen als je wat dingen met elkaar kan vergelijken, dus wat eerder moet en wat later moet. Dat vind ik op dit moment even moeilijk om daar iets over aan te geven. Als het gaat om de andere punten, het derde punt wat u aangaf, dan zou ik zeggen, kijk ook naar beroepsvissers. Kijk wat die allemaal kunnen betekenen, dat ze het ook wegvangen. Ik denk dat in een van de rapporten staat dat de consumptie van in ieder geval de staarten van die kreeften uitstekend te eten zijn. En eventjes terzijde, in vrijwel alles zit tegenwoordig wat aan verontreinigde stoffen en daarom hebben we er ook normen voor. Dat is niet goed, zou niet moeten, maar dat is nou eenmaal zo. Die staarten zijn goed te eten, staat ook in het rapport. Dus ik denk dat het ook goed is om daar wat aan te doen en te zorgen dat LNV wat dat betreft ook het fiat geeft. We wachten blijkbaar vanuit Delfland telkens van orders van hogerhand, heb ik begrepen van de andere hoogheemraad. Dan zou ook in dit kader bepleit kunnen worden dat die

rivierkreeften gevangen worden en ook gewoon voor consumptie kunnen worden aangeboden. Dat was onze bijdrage, voorzitter.

De voorzitter: Dank u zeer, ga ik naar het CDA. De heer Zwinkels, gaat uw gang.

De heer Zwinkels: Ons duurt het ook eigenlijk allemaal veel te lang. Pilots lopen al heel lang en ons bereiken ook de berichten natuurlijk dat het eigenlijk een steeds groter probleem wordt. En je komt ze zelf ook regelmatig tegen op het wandelpad, dat ze gewoon voor je staan. Dus ik denk dat het veel groter is dan dat wij dat we allemaal beseffen. Het wordt tijd dat er werkelijk ook afgevangen gaat worden en prioriteit ligt dan denk ik in eerste instantie bij de KRW- waterlichamen. De ecologie daar wordt gesloopt, dus we moeten dat flink aanpakken. En wat ons betreft dus spoed daarachter, doorpakken. Dank u wel.

De voorzitter: En de drie vragen?

De heer Zwinkels: Dan heeft u het over welke gebieden? Die heb ik net benoemd, de Kaderrichtlijn Water eerst. De kosten zagezegd, die zijn eraan verbonden. Die, hoe heet het, zijn nou eenmaal nodig om die KRW-doelen te halen, dus alle inzet is daarin nodig. Andere onderwerpen zou ik op dit moment niet kunnen benoemen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Örgü van de VVD.

Mevrouw Örgü: Dank u wel, voorzitter. Wij als VVD zijn van mening dat we moeten inzetten op het verkennen van mogelijkheden voor een effectieve aanpak en daarom ondersteunen wij het voortzetten van onderzoek en ontwikkeling van innovatieve maatregelen om de gevolgen van deze exotische rivierkreeften te minimaliseren. In ieder geval in de wateren waarin wij zitten, wij zijn natuurlijk niet de enige, want er zijn ook allemaal andere waterschappen die ook hetzelfde vraagstuk hebben. En in de fractie heb ik eigenlijk mijn collega's gevraagd, kennen jullie initiatieven waarmee we dit helemaal kunnen oplossen? Want we moeten zelf natuurlijk ook een beetje nadenken en er komen toch best wel wat voorbeelden die dan in de kranten staan of andere waterschappen eigenlijk nu al zelf als initiatief hebben genomen. Namelijk bijvoorbeeld de kreeftencollector, ik weet niet hoe jullie daarvan hebben gehoord, maar het schijnt dus een passief vorm van vangen te zijn. Dan zetten ze daar een grote bak neer en daar komen dan die rivierkreeften op af en je krijgt als het ware soort van snackbar methode, dat je ze daar dan van af kunt halen. De projecten die we eigenlijk in onze fractie hadden besproken, dan kan je ze eigenlijk onderscheiden van hele arbeidsintensieve, dus kostbare projecten en de minder arbeidsintensieve, zoals voorbeeld van bijvoorbeeld die kreeftencollector, is minder arbeidsintensief. Je zet zo'n bak neer en de kreeften komen daar en je haalt ze daarvandaan. Maar, al met al zijn het dus allemaal projecten die we hier en daar horen en dan zoek je dus naar natuurlijke vijand van bijvoorbeeld zo'n rivierkreeft. En al pratende kwamen we erachter, wie is hier eigenlijk verantwoordelijk voor? Want we weten dat als je dus ook die stukken van ons leest, dat de aanpak van die exotische schaaldieren, is een formele verantwoordelijkheid van het ministerie van LNV, vanuit Visserijwet. Dan zeg je van, wat doen wij dan als Delfland, want als zij degenen zijn die dat moeten oppakken, dat betekent dus ook dat de financiën daar eigenlijk liggen en dan zijn wij een soort van partner die voor een deel dan die taken op zich zouden moeten nemen. Er is een onderzoek geweest en dat ging over de governance, dat gaat eigenlijk hierover. De unie heeft initiatief genomen met de Universiteit van Utrecht om vragen uit te zoeken welke overheid verantwoordelijk is voor de problematiek. Ik noem dit even, omdat het echt een financiële zaak is. Want als wij als Delfland er over gaan, dan heb je daar ook een budget voor waar wij dan ook echt iets mee kunnen uitproberen. En dat rapport over die governancevraag, die is als het goed is uit en dan wil ik aan het college vragen of daar al navraag naar is gedaan en of daar al duidelijk is van het governance-onderzoek, wie hier

verantwoordelijk voor is? Want dit kunnen wij dan ook al zelf dan, denk ik, misschien gebruiken, maar dat is een vraag die ik hierover wil neerleggen. Al met al, voorzitter, is dit een uitdaging met wie we dat ook moeten uitvoeren, ook van Delfland. Maar die duidelijkheid zouden wij als VVD-fractie graag willen hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Westphal.

Mevrouw Westphal: Dank u wel, voorzitter. Wij steunen de optie beheersen. Het is duidelijk dat er iets gedaan moet worden, omdat het de spuigaten uit gaat lopen met de rivierkreeften. En als u vraagt welke gebieden of wateren dan prioriteit zouden moeten hebben, dan kiezen wij voor locaties met schade aan keringen en locaties met schade en overlast voor inwoners of perceeleeigenaren. En daar wilde ik het graag bij laten. Dank u wel.

De voorzitter: Wilt u nog opmerkingen over de financiën maken?

Mevrouw Westphal: Ja, ik wilde me graag aansluiten bij wat mijn collega naast mij gezegd heeft en wij zijn er vooral eigenlijk altijd voor om gezond verstand te gebruiken en dus eigenlijk voor een middenweg. Want het is wel duidelijk dat anders de kosten gewoon de spuigaten uit gaan lopen en dat is gewoon niet haalbaar.

De heer Middendorp: Per interruptie, voorzitter.

De voorzitter: De heer Middendorp, gaat uw gang.

De heer Middendorp: Het is een vraag. U zegt, uw voorkeur gaat uit naar een middenweg, maar dan bedoelt u ... We hadden het net over gebieden, maar u heeft het volgens mij over geld of niet? Ik snap het niet, kunt u uitleggen wat middenweg precies is?

Mevrouw Westphal: Er worden hier bijvoorbeeld, in de tabel eigenlijk drie opties gegeven van ingeschatte kosten. En dan zeggen we van, laten we dan in het midden gaan zitten, dat is de middenweg niet waar?

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Sunder van Ongebouwd.

De heer Sunder: Dank u wel, voorzitter. Dank voor de brief in eerste instantie, er is met veel interesse uitgekeken door mijn fractie, zeker door mijn fractiegenoot Ton van Winden. Even om te beginnen, acceptatie is zeker geen optie meer. Op dit moment is er, zoals ook al aangegeven in de brief, de KRW-doelen zijn in gevaar, de waterveiligheid wordt een risico en de biodiversiteit gaat er ook zeker niet op vooruit met het aantal rivierkreeften dat zich nu in ons wateren bevindt. Het raakt zeer aanzienlijk aan onze kerntaak en het wordt zeker niet beter, hooguit slechter, hoe langer we blijven wachten. Er wordt vanuit de commissie gevraagd naar meer pilots, meer onderzoeken, maar het voelt voor mij een beetje van het doorschuiven van de hete aardappel, maar dat wordt echt tijd voor actie. Bestrijden is op dit moment waarschijnlijk een iets te grote stap als het over financiën gaat en arbeidstechnisch. Beheersen op cruciale punten lijkt mij haalbaar en zeker noodzakelijk. Daarnaast vind ik het standpunt van LNV ronduit onlogisch en zeer contraproductief, omdat het op dit moment gewoon de spuigaten uitloopt. En het wordt steeds urgenter en de rekening wordt alleen maar groter. Er was nog een punt in de brief waar er wordt gerefereerd aan stroperij en dat vind ik een beetje een moeilijke term in het licht van de problematiek, omdat ik zou zeggen, hoe meer kreeften er worden weggevangen, hoe beter. En op welke manier vind ik eigenlijk niet zo interessant, maar dat is misschien meer een persoonlijke mening erover. Ik snap goed dat er om inbreng wordt gevraagd, maar ik had eigenlijk ook wel

iets meer van een voorstel willen proeven vanuit de brief die is aangeleverd. Terugkomend op de vragen, gezien de haalbaarheid, op punt één, de gebieden die worden gevraagd, lijkt mij de voorkeur uit te gaan naar de primaire watergangen. En dan locatie technisch lijkt het mij bij de keringen en bij de gemalen het meest logisch, daarzo zijn de mensen van Delfland al aan het werk. Goed bereikbaar en zeker als daar schade is, zal het zeker ook daar moeten worden opgelost. Kosten vind ik eigenlijk een beetje een moeilijke vraag, want het raakt aan onze kerntaken. Het gaat over waterveiligheid, het gaat over de KRW-doelen, de biodiversiteit. En eigenlijk alle investeringen die we doen, waarmee we geen rekening houden met ondermijning van de rivierkreeften, zijn in mijn optiek weggegooid geld. Dus er mag wat mij betreft een aanzienlijke bijdrage vanuit het college naartoe. En punt drie, wat ik nog meer mee wil geven welke bijdrage kunnen de huidige werknemers invullen op het gebied van het afvangen van de rivierkreeften? Want als we gaan kijken naar de locaties, als we dan zeggen van, we plaatsen kooien in de buurt van gemalen, is er onder de werknemers zowel tijd als animo om ook daadwerkelijk ook die handschoenen op te pakken? Want het zal ook echt een grote arbeidsvraag hebben om die rivierkreeften straks daadwerkelijk af te gaan vangen en de mensen die we hebben, kunnen we die op de een of andere manier ook inzetten, kunnen we opleiding aanbieden? Kunnen we zo breed mogelijk het probleem aanpakken en daarmee ook zo kostenefficiënt mogelijk. Daarnaast zijn er ook mensen in het gebied, of het nou over polders gaat, eigenaren van percelen, kunnen wij ze niet de handvaten bieden, als het over opleidingen gaat. Want we hebben het over, we mogen ze niet zomaar met kooien het water in laten zetten, want dat heeft te maken met visserijwetten. Kunnen we ze niet de handvaten bieden om ook mee te helpen om deze problematiek aan te pakken, want het is zeer noodzakelijk dat we daar echt wat aan gaan doen. Hier wilde ik het voorlopig bij laten, dank u wel.

De voorzitter: Mijn voorkeur was voor één ronde, dus voorlopig bij laten, dan kunt u beter uw betoog afmaken.

De heer Sunder: Ik ben klaar.

De voorzitter: Ik kijk even naar BBB, mevrouw Dijkshoorn of de heer Tas? De heer Tas, gaat uw gang.

De heer Tas: Dank u wel, voorzitter. Ik had een heel betoog voorbereid, maar ik wil het wat korter brengen voor die drie punten. Beheren van de rivierkreeft zou de nieuwe strategie moeten worden, mijns inziens. Zo efficiënt mogelijk en tegen zo laag mogelijke kosten en ik denk dat dat het beste kan gebeuren door de beroepsvissers in te zetten. Maar tegen zo laag mogelijke kosten betekent ook dat niet elk water bevestigd kan worden. Daarom moet, denk ik, de criteria voor de bepaling van knelpunten zo snel mogelijk duidelijk worden en daarbij is waterveiligheid, vind ik, het belangrijkste criterium. En het lijkt mij niet verstandig om bij de prioritering nog te wachten op een langjarige monitoring. Ik heb begrepen dat er een monitoring gaande is die nog drie jaar duurt of nog twee jaar nu is, het eerste jaar is nu geweest. Maar om daar nou op te wachten, dat lijkt mij geen goed idee. Even kijken, ik had nog wel iets om mee te geven, want ik had over de innovatieve vangtuigen. Dat is sinds 2021 al bezig en ik heb onlangs de prototypes gezien en daar werd ik niet vrolijk van, want die dingen zijn veel te groot, lomp, zwaar, dus niet werkbaar. Dus ik vraag me af van, heeft het nog wel zin om daarmee door te gaan? En uit dat onderzoek bleek ook dat de vangtuigen die ook nog bevestigd waren, dat die een stuk minder efficiënt zijn dan de onbevestigde standaard schietfuis die de meeste beroepsvissers gebruiken. Dus nogmaals, moeten we nog doorgaan met dit onderzoek, want dat is alleen maar zonde van het geld, lijkt mij. En wat betreft de bijvangst bijvoorbeeld, ik weet niet of dat inderdaad verdedigbaar is op een gegeven moment, om zoveel kosten te maken. En als dan blijkt dat de bijvangst gewoon overleeft en gewoon teruggezet kan worden, dan is het mijns inziens zonde van de tijd. Dus ik zou het gewoon door laten gaan aan de beroepsvisserij.

De voorzitter: Helder, daarmee rondt u uw betoog af?

De heer Tas: Ja.

De voorzitter: Dank u wel, dan gaan we naar de heer Meijdam.

De heer Meijdam: Dank u wel, voorzitter. Ook de Partij van de Arbeid is blij dat er plannen komen om het niet langer te accepteren. Waar wij bovendien ook blij mee zijn, wat waarschijnlijk geen verrassing zal zijn, want dat vinden wij een heel belangrijk onderwerp, dat de VV op deze manier hierbij betrokken wordt. Dat zouden we heel graag bij allerlei andere onderwerpen ook graag zien, in een vroeg stadium dat we geraadpleegd worden en dat we mening kunnen geven en ook al vast de knelpunten en bijvoorbeeld ook strijdige meningen kunnen aangeven, zoals we dat nu aan het doen zijn in deze commissievergadering. Dus vanuit meta-standpunt zijn wij ook heel erg blij. Wat betreft de strategie, zoals de VVD inderdaad noemde, ligt de verantwoordelijkheid op het moment bij het ministerie van LNV, maar die beesten slopen wel onze kunstwerken en onze kansen om de KRW-richtlijnen te halen. Dus wij zeggen, wachten op het ministerie van LNV, dat is ook geen verstandige strategie, hebben ze al op zeer veel verschillende manieren aangetoond afgelopen decennia. Dus het is goed dat we het zelf gaan oppakken. Wat betreft de vragen, welke gebieden zouden prioriteit moeten hebben? Er stond inderdaad ook een lijstje ook in het stuk met voorstellen, dat was inderdaad heel verstandig. De gebieden waar de waterveiligheid maar ook de waterkwaliteit ernstig aangetast worden. Het zou ook naar zijn als we onze KRW-richtlijnen niet halen door die beesten. We hadden nog een extra gebied wat op zich voor ons ook wel interessant was wat niet genoemd werd, dat zijn gebieden waar veel klachten komen over overlast van inwoners. Dat zijn mogelijk ook interessante gebieden ...

De heer Middendorp: De kreeften hebben overlast van de inwoners?

De heer Meijdam: Inwoners die overlast hebben van die beesten en dat kunnen ook pachters zijn. Dat is een extra punt en waar we ook een beetje zorgen hebben, het onderscheid KRW en overig water, gebieden die nu een erg hoge concentratie rivierkreeft hebben, die zouden ook prioriteit moeten hebben naar ons idee. Want en dat maakt het vangen makkelijker en die beesten kunnen migreren en die weten niet wat KRW-water is en wat niet KRW-water is, dus laten we ons niet altijd blindstaren op dit onderscheid. Waar ze overlast veroorzaken, daar moet het aangepakt worden en waar ze hoge concentratie hebben dus ook, want anders heb je een bron van rivierkreeften. Wat mag het kosten? Wij zijn wel blij dat er inderdaad geëxperimenteerd wordt met innovatieve vangmethoden en helaas en dat stond ook al in de stukken, overleeft echt niet alle bijvangst het. Vooral amfibieën, die kunnen er heel slecht tegen om gevangen te worden, las ik. Dus wat mij betreft gaat dat door, die experimenten, het is ook niet dat we er enorme kapitalen aan uitgeven. Wat betreft wat het voor de rest mag kosten, die beesten veroorzaken schade. Schade is vrij lastig te kwantificeren, maar wellicht is wel een slag te slaan naar de schade die beesten extra aanrichten aan inderdaad kades, dijken en andere kunstwerken. Maar bijvoorbeeld kwantificeren van de schade aan de waterkwaliteit is lastiger. Dus het zou mooi zijn om het voorkomen van schade als richtlijn te nemen, maar we weten niet in hoeverre dat mogelijk is en wellicht kan daar nog iets over gezegd worden in de toekomst. En wat betreft de andere onderwerpen, wij zijn wel benieuwd naar wat recepten om die beesten te bereiden. Dank u wel.

De voorzitter: De heer Middendorp, AWP.

De heer Middendorp: Dank u wel, voorzitter en dank voor het voordeel dat ik iedereen heb kunnen horen. Het is een onderwerp wat ons na het hart gaat en wat mij zeker al na aan het hart gaat. Voor de mensen die dat niet weten, ik heb tropische visteelt gestudeerd en dit is mijn vak waar het hierover gaat. Om te beginnen,

dank dat deze brief er is. We hebben er lang op moeten wachten en hij is er en dan staat die vol met allemaal dingen die nog gaan komen binnenkort. Dat vind ik dan wel jammer, maar toch deze brief is heel interessant en ook de onderzoeken zijn heel interessant en ik ben ontzettend blij dat die onderzoeken zijn uitgevoerd. En ik wil ook even benadrukken, want dat heeft u in uw brief vergeten, dat de AWP met steun van Water Natuurlijk en nog een paar partijen al in 2018 hier een motie over hebben ingediend, dus het begint in 2018 en niet in 2020. En dan nu 2023, is er dan eindelijk dat vangstonderzoek, daar heeft Delfland dus maar vijf jaar over gedaan, eigenlijk de volledige termijn van de Dijkgraaf. En dan hoor ik de VVD zeggen, wij willen graag de meest efficiënte mogelijkheid. U snapt, het jeukt een beetje. Toch ben ik blij met wat hier uitkomt, want hier staat gewoon keihard, wegvangen helpt. Ik ben zelf verbaasd, het werkt zelfs beter dan ik altijd gezegd heb. Dus allerlei partijen hebben in allerlei toonaarden verteld dat je ze niet moet wegvangen, dat er dit gebeurt, dat er dat gebeurt. Wegvangen helpt gewoon en als je ophoudt met wegvangen, dan komen er weer nieuwe, zo is het ongeveer. Het eerste wat je dan opvalt als je in het onderzoek kijkt, is dat er pas vanaf 20 juli wordt gevangen. Met onze tegenwoordig warme voorjaren, dan kruipen ze waarschijnlijk in februari of maart al rond en ze doen niet aan geboortebeperving, zal ik maar zeggen. Dus tegen de tijd dat wij gaan vangen in juli is de populatie al hoog en sta je al op achterstand. En als u dan ook nog weet, blijkt uit onderzoek, dat je vangt zo'n beetje alles met die kreeftenkorven, behalve de vrouwtjes met eitjes. En dat klopt, want die vrouwtjes met eitjes zitten in een holletje, een maand lang niet te eten om voor die eitjes te zorgen. Dus die vang je niet, dus je zal de vrouwtjes moeten vangen voordat ze eitjes krijgen en uiteraard ook de mannetjes voordat ze een vrouwtje vinden dat eitjes moet krijgen, maar dat snapt u zelf waarschijnlijk hoe dat werkt. Dus er moet intensief gevangen worden en als je kijkt naar de catch per unit of effort, ik vind dat mooi om dat terug te zien na 25 jaar, nog wel in een stuk van Delfland, dan is die catch per unit effort laag, dus het kan nooit uit. Een beroepsvisser, die kan daar niet van leven. Ook dat weten we uit allerlei andere waterschappen, dat is niet iets wat we hier ontdekken, maar u heeft het hier nogmaals aangetoond, beroepsvisser kan er niet van leven. Bovendien is heel eenvoudig zoals het werkt, als u vissen vangt uit een populatie kreeften of wat dan ook, dan heb je minder kreeften. En dan kunt u de maaswijdte verkleinen, dan kan je er weer een paar vangen, dan worden ze wat kleiner. Maar kreeften en vissen doen iets anders dan wij mensen en andere zoogdieren, kreeften kunnen harder groeien als er minder grote zijn. U en ik hebben gewoon 20, 18 jaar nodig om volwassen te worden, maar die kreeft, als er weinig grote zijn, als die zijn weggevangen, dan hebben die kleintjes een zogenoemde groeisput en dan kunnen ze zich toch voortplanten. Dus je moet blijven vangen, dat is inderdaad wat er gebeurt en je moet er zo snel mogelijk bij zijn. Dan is er wat discussie over welk vangtuig je moet gebruiken en het is heel duidelijk, de schietfuij van de vissers waar je ook paling mee vangt, is het efficiëntst. Alleen dan vang je er ook paling mee, dus dat de beroepsvissers niet willen dat gewone mensen met een schietfuij aan de slag gaan, dat is heel duidelijk. Het is ook verboden, dus waarom zouden we dat wijzigen? Omgekeerd met een kreeftenkorf, ik zie dat er allerlei innovatieve kreeftenkorven zijn gebruikt, maar er zijn gewoon hele gewone kreeftenkorven op internet te koop. Bij Alibaba als je er tien koopt, kan je ze voor 82 cent per stuk aanschaffen. Het is echt niet heel ingewikkeld, zijn ongeveer zo groot, er zit een ingang in waar de beesten wel in kan en niet eruit. Omdat een kreeft stekels heeft, maar een paling, die is glad, die kan er in principe uit. Ik zie op internet een foto van iemand die beweert dat hij een paling van anderhalve meter heeft gevangen in een kreeftenkorf. Ik krijg hem er niet eens in, al zou ik willen. Dus zit er nooit bijvangst in een kreeftenkorf? Nee, dat is niet waar, tuurlijk zit er wel eens bijvangst in een kreeftenkorf. Is dat erg? Nee, dat is echt niet erg. Kikkers, ik ben ook gevoelig voor amfibieën, ik ben een amfibieënliehebber, maar ...

De voorzitter: Mijnheer Middendorp, u heeft een interruptie van de heer Tas.

De heer Tas: Ik wil er wat over zeggen, want ik heb in het verleden geprobeerd om beroepsvisser te worden op rivierkreeft en dat heeft een hele tijd geduurd, het is me niet gelukt, want je moet voldoen aan behoorlijk wat eisen. Een van die eis is dat je 250 hectare viswater moet beheren en dat valt niet mee. Maar goed, ik heb op een gegeven moment onder een beroepsvisser ben ik gaan vissen met mijn eigen vangtuig. Ik gebruikte de Zweedse kreeftenkorf en daar kon je wel degelijk ook palingen mee vangen, onlangs ook weer gebleken. Dus dat is niet helemaal correct, wat de heer Middendorp zegt.

De voorzitter: Het ligt genuanceerd, zegt u. De heer Middendorp heeft het woord.

De heer Middendorp: Mijn antwoord zou zijn, dan moet u dus niet de Zweedse korf gebruiken, want er zijn andere korven. Die zijn uiteraard wat minder efficiënt om kreeftjes mee te vangen. Maar dat is nu juist precies het dilemma waar je mee zit, de meest efficiënte korven hebben bijvangst. Een belangrijk punt is inderdaad, is het nou onze verantwoordelijkheid of is het de verantwoordelijkheid van LNV? En ook hier zie ik een aantal partijen zo schuin tegenover mij, VVD en CDA die zeggen, laat daar het geld ook maar vandaan komen. En daar hebben ze eigenlijk wel een punt en mijn vraag is dan richting het college, het college dat met één mond spreekt, ben ik benieuwd, wat zijn er het afgelopen jaar of de afgelopen twee jaar aan lobbyingen ondernomen om de ministerie van LNV tot die stap te bewegen? Want om een of andere manier lukt dat niet. En dat sluit meteen aan bij de volgende vraag, u zegt onderaan van, we willen vooral niet dat andere mensen ze gaan vangen, want dat zou tot stroperij leiden. Krijg ik altijd een beetje een soort Swiebertje beeld voor me, maar oké. Er zijn in Nederland mensen die vis stropen en dat zijn hele professionele stropers, dat zijn gewoon dieven. Dus daar zit niks romantisch aan, maar met een kreeftenkorf kan je niet een ton vis stropen. Mijnheer Tas ziet dat misschien anders maar, ik denk dat dat niet kan. Het standpunt van de Unie van Waterschappen is dat er wel degelijk onderzocht moet worden of ook andere mensen toestemming kunnen krijgen of gemandateerd kunnen worden om kreeften te vangen. En dat is dan blijkbaar ... Dat schijnt als ik als uw brief lees, in tegenstrijdig met wat u hier zegt. Ik heb al eens eerder een lans gebroken voor het feit dat er zijn heel gemotiveerde sportvissers, dat zijn die mensen die op vrijdagavond in een tentje gaan zitten en daar dan bier drinken en sigaretten roken en karpers vangen en dan tot zondagavond laat. En als die mensen één of twee kreeftenkorven in het water hebben, dan zie ik niet in dat dat veel kwaad kan. Ik zeg niet, geef ze maar gratis weg aan alle kinderen die daar wat mee willen doen. Ik zeg, bedenk een manier van inzet. Want het raakt de kosten, u zegt eigenlijk, het kost 2 miljoen als we alleen de KRW-waterlichamen doen, het kost 10 miljoen als we alle watergangen doen en het kost 35 miljoen als we heel Delfland doen. En dan inderdaad, iemand zei, waarom is dat over vijf jaar uitgerekend en niet over één jaar? Want het is een boel geld, maar nu is het nog meer geld. We kunnen ook de waterzuivering uitrekenen over vijf jaar, is ook een boel geld, is veel meer dan dit. Dan praten we over 150 miljoenmaal vijf, dus 750 miljoen, dus dan is 35 miljoen eigenlijk een schijntje. Probeer het maar in perspectief te doen. Want waar gaat het over, als u denkt aan 1,9 miljoen KRW voor vijf jaar en er zijn 1,7 inwoners in Nederland, gaat het over 1,20 euro ongeveer, even zo over de duim. 1,20 euro per persoon van de 400 euro waterschapsbelasting die je nu al betaalt. Is niet helemaal eerlijk, want je bent natuurlijk met drie personen in een huishouden, dus is het misschien wel 5 euro per huishouden. Maar u snapt, ik verzet me een beetje tegen het feit dat u hier vooral op de kosten wil sturen. Het lijkt me veel eerder een vraag van, hoe krijgt u het georganiseerd? Want als u inderdaad alle watergangen wil gaan afwassen voor kreeften, dan heeft u wel een kluif. Ik mis in dit verhaal de ervaring van Schieland en Krimpenerwaard, die nu al voor ik denk al drie jaar effectief af aan vissen zijn in de Krimpenerwaard. Er is een schatting gemaakt dat er in de Krimpenerwaard 10 miljoen kreeftjes rondlopen. Dus ga er maar aanstaan, dat zijn de aantallen waar je aan moet denken als je alle kreeftjes zou willen wegvangen in Delfland, minstens 10 miljoen. Dus dan is het helemaal niet meer een kwestie van, of we daar geld voor hebben, dan is het een kwestie van, of wij dat wel kunnen. En dan zou het vanuit ons belang wat wij aan waternatuur hechten, zou het logisch zijn dat je dat in

de KRW-terreinen zou doen? Dan treft het dat u van een belangrijke natuurbeheerder bent, want we zijn natuurlijk niet gekke henkie in Delfland en het college vast ook niet, dus wat willen de natuurbeheerders bijdragen aan het wegvangen van de kreeften in de KRW-gebieden om maar gewoon iets te noemen. Of kunnen we het zo verdelen dat de natuurterreinbeheerders hun terreinen voor hun rekening nemen en dat Delfland de watergangen doet, dan kan je voor wat hoort wat met gesloten beurs dan dingen doen. Er staat nergens geschreven dat Delfland voor Natuurmonumenten en dan bedoel ik Natuurmonumenten als een par pro toto voor alle organisaties, dat Delfland voor Natuurmonumenten werk moet doen. Hetzelfde geldt een beetje voor de provincie, alle exoten worden beheerd door de provincie, behalve van die schaaldieren, omdat die toevallig onder de Visserijwet vallen. Maar als ministerie van LNV zegt van, hier de rivierkreeften in de lucht, dan is hij voor de provincie. Dus de provincie is uitvoerder van de invasieve exoten of daar verantwoordelijk voor gemaakt of daar is naar gedecentraliseerd of hoe u dat wil noemen. Dus die hebben daar misschien toch wel geld voor, het is helemaal niet zo dat dat vanuit ons uit betaald moet worden. Ik ben het wel eens met een aantal mensen die hier zeiden van, wij hebben er ook onmiddellijk belang bij dat het gebeurt. Uiteindelijk moeten wij in onze sloten de KRW-doelstellingen halen. Ik wil ook nog graag iets zeggen over de natuurlijke vijanden, dat is inderdaad zwaar ... Er zijn natuurlijke vijanden, maar het is ook een hardnekkig sprookje. Ik lees ook regelmatig dat otters dol zijn op rivierkreeften en er zijn ongeveer tweehonderd otters in Nederland, dus die kunnen niet eens de Krimpenerwaard aan, zal ik maar zeggen. Maar het gaat verder, een reiger, die is drie kwartier bezig om die rivierkreeft door te slikken en dieren weten niks van de economie, maar het komt erop neer dat als het ze veel moeite kost om te eten, dan gaan ze iets anders eten. Dus ze willen best af en toe die rivierkreeft pakken. Maar als ze er twee hebben, dan kunnen ze op die dag niks anders meer eten en dan hebben ze niet genoeg, dus ze gaan andere dingen eten. Dus het is niet zo dat allerlei dieren op die rivierkreeft duiken. Geldt ook voor een meerkoet, ik denk dat een meerkoet wel een uur bezig is om die rivierkreeft in stukjes te hakken. Sommige meeuwen zijn heel slim, die vliegen ermee omhoog en laten ze vallen. Moeten ze een keer of tien tot twintig doen, dat doe je als je je buik al vol hebt maar niet als je nog vergaat van de honger. Dus het is ook een beetje kip en ei en wat is er nou eerder, was er nou eerst de rivierkreeft of was er nou eerst de natuur die niet robuust was? Of de natuur robuust is, dan zijn er niet zoveel rivierkreeften. We weten dat als de sloot kaal is, dan zijn er ook vaak heel veel natuurskreeften. Kan je twee dingen doen waterplanten planten en dan hopen dat de rivierkreeften naar beneden gaan, dat is een beetje wat de Partij van de Dieren voorstelt. Maar wij zeggen, wegvangen, waterplanten planten en weer wegvangen, dat is wat wij zouden willen stellen. Ik nodig u uit om dat tegen te spreken hoor, als u zegt van, zo is het niet. Dan moet u wel om een interruptie vragen.

De voorzitter: Het is tamelijk een uitnodiging.

De heer Smits: Wat ik wel als reactie wil geven, is dat dieren in de natuur altijd gaan op makkelijke snacks en de rivierkreeft is misschien niet makkelijk om weg te slikken, maar wel heel makkelijk om te vangen. Omdat er veel zijn en daardoor krijg je ook steeds meer dieren die zich daarop gaan specialiseren, want het is ook een leerproces. Dat zie je gewoon, dat steeds meer dieren ze eten. En wat betreft het robuust maken van het systeem heeft dat ook te maken met meer natuurlijke oevers en meer waterplanten en het hele systeem eromheen.

De heer Middendorp: Toen ik het hier net had over het uitbreiden van de doelstelling voor meer waterplanten, toen was het stil aan uw kant, dus daar kunnen we het nu niet over hebben. Voorzitter, ik zal mijn verhaal afmaken.

De voorzitter: Ik wilde vragen of u af wilde gaan ronden.

De heer Middendorp: Ik wil best wel afronden als u dat vraagt, goed idee. Nog even samenvattend, ik vind dat het resultaat wat hier ligt, ben ik zeer tevreden mee. Natuurlijk zit er veel variatie in, maar bij visserijonderzoeken is dit heel normaal, dus als je maar drie onderzoeklocaties hebt, dit is dit is heel erg mooi. De resultaten zijn ook heel duidelijk, dus dat spreekt me ook aan. Ik vind wel dat het veel te lang geduurd heeft, dat kan ik gewoon niet laten om te onderstrepen. U had eerder kunnen luisteren of uw voorgangers zouden eerder kunnen luisteren, maar dat zijn bijna dezelfde als die nu een college zitten, dus u had toch eerder kunnen luisteren. En ik vind dat u nu moet inzetten op wegvangen, ook al zijn er misschien wel slimmere korven voor te bedenken. Er staat in het stuk, een gewone korf kost ons één minuut om te plaatsen en zo'n speciale korf kost ons zeven minuten. Moet je je voorstellen dat jij in een uur lang korven gaat plaatsen? Ik vraag het aan mijnheer Tas, dat u zich voorstelt je moet korven gaan plaatsen. U kunt er of 60 plaatsen of u kunt daar wat is het tien plaatsen, negen, dan is het wel duidelijk welke korf je gaat plaatsen. En omdat die rivierkreeften territoriaal zijn er niet hele eind lopen op een dag is het van belang dat je veel korfjes plaatst. Want je wil ze vangen, je wil namelijk dat er minder zijn en dat je ze makkelijk kan vangen. En dat is ook precies de reden waarom de beroepsvissers er geen interesse meer hebben, want na het eerste succes vangen ze te weinig kreeftjes. En dat kan ik ze niet kwalijk nemen, dus je zult ze ervoor moeten betalen. En dat is ook een beetje de vraag aan u, wat wilt u doen, wilt u nou inzetten op het breder laten vangen door andere mensen? En als u dat niet wil, dat kan een keuze zijn, maar dat betekent wel dat u mensen moet inhuren die dat gaan doen en daar zit ik een beetje naar te zoeken. Ik kan aan het bedrag nu niet zien of u daar mensen voor inhuurt of wat u nou precies gaat doen, we kunnen niet alles door ATKB laten doen. De muskusrattenvangers kunnen misschien ook kreeften vangen, kreeftenrattenvangers worden, maar dat zijn vragen en ik zou inderdaad willen dat u volgend jaar februari, eind januari begint met het wegvangen van kreeften op basis van de kennis die u nu heeft. En ander onderzoek kunt u misschien ook teruggeven aan LNV, want het is niet onze rol om Wageningen onderzoeken te laten uitvoeren naar vangst daar. Dank u wel.

De voorzitter: Dan ga ik nu even kijken naar de hoogheemraad om nog even te reflecteren op de beeldvorming van de commissie.

De heer Van Boxmeer: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik vraag me af hoe het gesprek was verlopen als we over rechts waren begonnen, was op zich ook nog een interessante geweest. Ik had natuurlijk aan de voorkant gevraagd om te reflecteren op drie dingen, om daar richting in te geven. Ik kan nu allerlei antwoorden gaan geven op vragen die gesteld zijn, maar dat doe ik niet. Als het gaat even over de prioriteit haal ik hier ongeveer uit dat het gaat over alle kerntaken van Delfland, behalve dan waterketen. En dat eigenlijk de oproep is om het risicogestuurd te doen, daar waar er schade is of een te grote kwantiteit van die beesten. Als het gaat over financiën, haal ik in ieder geval terug dat ik boven tafel moet halen de LNV-rapportage rondom de governance, dat ik ook in contact treed met Zuid-Holland en kijk naar het verhaal binnen Delfland zelf, punt. Bij overig neem ik de volgende punten mee, toch een kijk naar de natuurlijke vijand, lijden van dieren, de juridische mogelijkheden. Er worden hier wel heel wat dingen gezegd die in mijn beleving juridisch beperkingen kennen. Maar goed, laten we niet kijken wat naar wat niet kan, maar daarna wat wel kan. Naar die recepten mag u zelf opzoeken op waarschijnlijk het internet. Vangstrategie, interessante suggestie, nemen we mee. En dan uiteindelijk de tijdsplanning, want we gaan niet nog drie jaar lang onderzoeken doen, maar februari is een beetje te kort door de bocht. Al was het maar dat het niet gratis is en in de begroting voor 2024 niet additionele middelen staan voor het afvangen. Dat gezegd hebbende, zal ik in contact treden met de ambtelijke organisatie om te kijken in hoeverre wij op welke termijn in staat zijn om deze vraag te beantwoorden en te komen met een stuk wat oordeels- en besluitvormend is in de commissie.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk nog even of de commissie dingetjes vergeten heeft. Ik begrijp dat mevrouw Wijbenga nog iets vergeten.

Mevrouw Wijbenga: Niet zozeer vergeten, maar misschien kunt u nog even toelichten waarom per vijf jaar de getallen zijn weergegeven? En er wordt nu ook geld uitgegeven voor de pilots en betekent dat dan in dat er in de begroting 2024 op het onderwerp van exoten nul is aangegeven?

De voorzitter: Andere puntjes nog?

De heer Middendorp: In aansluiting op wat mevrouw Wijbenga zegt, u bent van de trendbreuk. Ik wil u daar graag aan blijven herinneren en er komt nu ook extra geld beschikbaar. Die twee miljoen gedeeld door vijf, dan praten we over een bedrag van vier ton. En als u nu zegt van, dat red ik niet voor volgend jaar, dan hebben we inderdaad met de begrotingsbespreking nog iets om over te de touwtrekken. Dat kunt u toch niet menen, in alle redelijkheid, dat u met die twee miljoen per jaar die u erbij krijgt niet de kreeften kunt wegvangen?

De voorzitter: Een uitdaging erbij voor de hoogheemraad, gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Om terug te komen op de vraag van mevrouw Wijbenga, die vijf jaar, zo is het weergegeven omdat het afvangen altijd meerjarig is. We hadden het natuurlijk door vijf kunnen delen, dan hadden we het per jaar gehad.

De heer Middendorp: Voorzitter, waterzuivering is ook meerjarig, dit is geen goed argument.

De voorzitter: Gaat u verder.

De heer Van Boxmeer: Ik ga verder. Daar is ook voor in de begroting nog geld opgenomen voor het afronden van het derde jaar van de innovatieve ontwikkeling van de afvangproef en het ontwikkelen van innovatieve middelen. Voor wat betreft de opmerking van de heer Middendorp, ik denk dat het een kwestie van prioriteiten is en wij hebben geld beschikbaar gesteld om dingen te doen in de begroting, 3 miljoen in de exploitatie, 8 miljoen verhoging van het investeringsbudget. En uw opmerking neem ik ter harte en dan is de grote vraag, gaan wij onze prioriteiten verleggen? En ik zou zeggen, uw betoog volgend over de waternatuur is het belangrijkste. Heeft u een plan, dan is er geld en op dit moment vertel ik tegen u dat ik een oordeels- en besluitvormend document gaan maken en op basis daarvan is er een plan en dat is het moment waarop we moeten gaan praten over geld en niet de gewenste afvang in februari. Dat zou heel graag willen, maar ik weet nu al dat dat niet gaat gebeuren.

De heer Middendorp: Voorzitter, daarmee gaat u voorbij aan de wens van verschillende partijen ...

De voorzitter: Een interruptie van de heer Middendorp.

De heer Middendorp: Daarmee gaat u voorbij aan de wens van verschillende partijen hier vanavond aanwezig om niet nog langer door te gaan met onderzoek, maar om volgend jaar al maatregelen te nemen. En ik snap dat u dat heel ingewikkeld vindt, maar dat is nou precies de lef en de daadkracht die van u verwacht wordt, dat dit mogelijk maakt. Het is nu november, het is niet heel ingewikkeld, het kost geld uiteraard. Delfland is niet armlastig, laten we het daarop houden. En ik zou het teleurstellend vinden, om het netjes te zeggen, als u

zegt van, als ze volgend jaar weer in juli gaan beginnen met vangen, vind ik het goed genoeg, dan heeft u gewoon niet goed geluisterd.

De voorzitter: Ik wil het hiermee maar afronden. U kijkt alsof u nog wat wil zeggen?

De heer Van Boxmeer: Nee, ik heb nog een ander document.

De voorzitter: De heer Tas als laatste.

De heer Tas: De rivierkreeft staat op de Europese lijst van invasieve exoten. Ik vroeg me af, is er vanuit Europa nog geld te halen?

De voorzitter: Goede tip, dat kan de hoogheemraad mooi meenemen. Dan rond ik daarmee deze strategie af en wij wachten met spanning het vervolg af.

04.H. Hamerstukken

De voorzitter: Dan gaan we naar de hamerstukken. Die zijn er niet, dus dat scheelt.

05. Ingekomen stukken

05.01. Brief van de UvW aan minister IenW inzake Essay Scherper aan de wind Koersen op KRW-doelbereik in 2027

De voorzitter: De ingekomen stukken, daar is nog een brief geagendeerd door BBB en AWP. Ik kijk maar even naar mevrouw Dijkshoorn en dan vervolgens naar de heer Middendorp, gaat uw gang

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. We hebben met belangstelling deze essay gelezen, Scherper aan de wind: Koersen op KRW. Wij zien daar toch een aantal dingen waar wij voor Delfland en onszelf op willen roepen als bestuurders. Waterschappen hebben hun eigen verantwoordelijkheid, dienen zich bewust te zijn van het risico dat de wetgever de richtlijn niet goed heeft omgezet of niet volledig en correct toepast en dat bijvoorbeeld particulieren zich daar bij het waterschap of rechter op kunnen beroepen. En daarom is onze vraag of ook voor Delfland, hebben we voldoende kennis binnen de organisatie over de KRW en de consequenties van de EU-verplichtingen. Is het aansprakelijkheidsrisico goed in beeld en wordt daar ook adequaat naar gehandeld? Stel er is schade, is het bij Delfland inzichtelijk van bijvoorbeeld aansprakelijkheid die veroorzaakt is door andere overheden en niet aan ons als waterschap te wijten is, kan dit verhaald worden op de veroorzaker? Achteruitgang, dat mag niet, dat is een belangrijk punt wat naar voren komt. Hoe moeten wij als bestuurders hierin goed worden meegenomen richting 2027 en hoe is dat goed bij Delfland geregeld? Wij willen graag dat het alles in beeld komt en misschien is het wel juist heel goed om dit stuk ook richting de unie, uniebreed aan te pakken, dat we dus met alle waterschappen gezamenlijk een goede inputlijst hebben waar we dan op terug kunnen kijken voor de KRW. Wat we gedaan hebben en hoe we dat kunnen formaliseren, dat vinden we toch wel echt wel heel belangrijk, dat wij ook niet zelf allemaal het wiel uit gaan vinden, maar dat we dat gewoon via de unie ook heel goed oppakken. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, de heer Middendorp. Voorzitter, ik sluit me daar natuurlijk helemaal bij aan. Laten we kijken wat we ervan kunnen gebruiken en laten we niet alleen het wiel uitvinden, want dat duurt heel lang in Delfland, het wiel uitvinden, dat is wel duidelijk. Ik was zeer blij verrast met het rapport, het is op zich een onconventioneel rapport, het is voor vier waterschappen geschreven en ook de dijkgraven van die

waterschappen zijn ermee in de publiciteit getreden. En dan vraag je, wat betekent dit rapport voor Delfland? Enerzijds inderdaad, wat daar staat, geldt dat ook voor ons? Dat kan ik zo niet beoordelen, maar daar zijn uw ambtenaren misschien al mee aan de slag. Misschien dat u ons daar een toezegging over kan doen, wanneer wij horen wat de situatie voor Delfland is. Maar ik zou ook van u horen en dat is echt belangrijk, het college zegt altijd met één mond van, wij kunnen het niet alleen, er moet gelobbyd worden en we moeten zichtbaar zijn. Althans, lobbyen is zichtbaar zijn. En heel concreet als de dijkgraaf van Aa en Maas naar Den Haag kwam, dan kan de dijkgraaf van Delfland zeker naar Den Haag. Maar dat doet hij misschien ook wel, alleen het komt niet in de krant en dat is een beetje waar ik waar ik mee zit. Kunnen we de urgentie ook bestuurlijke urgentie maken of is dat misschien uw rol, dat kunt u dan in het college natuurlijk beschrijven. Maar ik denk dat communicatie is herhaling en ik lees gewoon te weinig over Delfland over dit onderwerp, daar moet iets aan gebeuren. En nou laten we ons toch niet inhalen, want zo zou je het ook kunnen zeggen, door een stelletje Brabantse waterschappen. Dus ik zou inderdaad niet willen wachten tot heel Nederland op een lijn zit, maar ik zou het zeker waarderen als Schieland, Rijnland en Delfland een dergelijk rapport kunnen organiseren. En omdat het format al bestaat, hoeft dat ook niet twee jaar te kosten. Dank u wel.

De voorzitter: U vraagt om bij de voorhoede te komen. Ik kijk even naar het college. De heer van Boxmeer.

De heer Van Boxmeer: In dat geval is dat mijn mond. Wij hebben de hand uitgestoken naar professor Marleen van Rijswijk met de vraag om ook voor Delfland een dergelijk onderzoek uit te voeren. Dat doen we parallel aan de analyse van het reeds bestaande essays die gemaakt zijn voor de Brabantse waterschappen. En specifiek hebben wij binnen onze regio de gemeentes en de provincie uitgenodigd om ook deel te nemen aan dat onderzoek en dat wordt morgen in de bestuurlijke watertafel besproken. De uitdaging op het gebied van de KRW beperken zich niet tot het waterschap alleen, maar ook tot de andere medeoverheden en wij zijn heel blij dat er in eerste instantie al positief gereageerd is om daaraan deel te nemen. Dan komt de vraag, heeft Delfland voldoende kennis over de KRW en de verplichtingen die er zijn? Ik zou zeggen dat daar het antwoord in beginsel ja op is, edoch, er is een essay geschreven en dat heeft toch wel een rimpeling in de vijver gebracht en daar springen nu ook meerdere waterschappen op. Dat doen we niet alleen als waterschap, er is vanuit de unie geluid gemaakt, er is een LRI-rapport, we hebben de RBO Rijn-West, waarin alle waterschappen die in het stroomgebied van de Rijn zit. Daar spreken we over en ik denk dat u langzaam al ziet dat wij toch meer uitgaand zijn op bepaalde onderwerpen. En dan verwijst ik voor nu even naar bijvoorbeeld de brief die wij hebben gestuurd naar het Ctgb. Wij hebben de handschoenen opgepakt, wij zijn niet de frontrunners, dus op dit moment lopen vooraan de polonaise de vier Brabantse waterschappen en HNK. Maar daarmee kunnen we al leren en dat leren we ook omdat de ambtenaren daar nu mee bezig zijn. In het begin van de avond gaf ik al even aan een kleine wijziging in overig water, dat is een eerste merkbaar effect wat het essay heeft opgeleverd voor Delfland. Aansprakelijkheidsrisico wordt eigenlijk in het essay goed in beeld gebracht, het verhaal rondom schade zit daar ook in. Hoe wordt u als bestuur meegenomen? Ik zou zeggen, in het reguliere proces, u heeft in de vorige informatieve VV gehoord rondom ruimtelijke puzzel, Haagse regio, het hele proces rondom waterbodesturend, NPLG en dat houdt allemaal met elkaar verband. Ik neem graag de handschoenen die mij toegeworpen is door de heer Meijdam aan om u ook in dit geval vroegtijdig in zaken mee te nemen. Is Delfland georganiseerd voor KRW-waterkwaliteit? Ik zou zeggen ja, er is een programmamanager waterkwaliteit, er zijn versterkingsmaatregelen zoals die in de begroting zijn genoemd. Die gaan over waterkwaliteit schuine streep KRW. Lobbyen, ik denk dat wij als Delfland op dit moment flinke stappen aan het zetten zijn. Ik haal wel uit de woorden van de heer Middendorp dat nog niet genoeg zichtbaar is in de verschillende kranten.

De heer Middendorp: Voorzitter, per interruptie.

De voorzitter: De heer Middendorp.

De heer Middendorp: U denkt dat uw flinke stappen aan het zetten bent, kunt u dat iets nader duiden voor ons?

De heer Van Boxmeer: Ik denk dat de coalitieakkoord en de beschikbare middelen die gesteld zijn, een eerste interessante stap zijn. Ik denk dat een brief van de Ctgb en bijzondere stap is en de zaken die we aankondigen, wat je kunt lezen in de begroting. Rondom stappen die we zetten over verminderen van emissie en ook het versterken van de waternatuur, in ieder geval vanuit onze beleving flinke ingrijpen zijn. Dat zijn nog niet alle schaapjes op het droge, dus daar zitten inderdaad ook nog voornemens bij. Punt.

De heer Middendorp: Dat zijn zeker goede voorbeelden, maar ik vind dat geen lobbyvoorbeelden. Dank u.

De voorzitter: Dat lijkt me dan het eindschot van deze discussie.

06. Rondvraag en sluiting

De voorzitter: Dan ga ik naar de rondvraag, drie mensen voor de rondvraag. Mevrouw Wijbenga, gaat uw gang. Vier mensen voor de rondvraag, het is wel ...

Mevrouw Wijbenga: Dank u wel, voorzitter. U was het begin van de vergadering zo snel met de toezeggingenlijst dat ik mijn opmerking over het audioscript nu maar even in de rondvraag doe. En dat is voor hoogheemraad Koop. De vraag die ik u wilde stellen, is of er al meer informatie is over de aannemer die de schade had veroorzaakt bij de Tweemolentjeskade in Delftse Hout? Dat is mijn eerste punt, wilt u dat ik ook meteen mijn tweede punt doe? Het tweede punt is denk ik meer voor de andere hoogheemraad. Is het u bekend dat er door de WOS, de publieke omroep voor de gemeente Westland, Maassluis en Midden-Delfland al enige tijd geleden, ik denk september, een bericht is verschenen dat inwoners van met name Maassluis en Maasland maatregel moeten nemen, omdat er bij de brand bij de AVR ook dioxines zijn vrijgekomen? En die aangetroffen zijn in het gebied ten noordoosten van de AVR, in het bijzonder bijvoorbeeld het likkebaardgebied en is er ook contact met het RIVM over het onderzoek geweest, in het bijzonder ten aanzien van de waterkwaliteit. En mogelijk misschien is of was ook het crisisteam van Delfland erbij betrokken? Dat waren mijn vragen, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar uw buurman, de heer Zwinkels.

De heer Zwinkels: Dank u wel, voorzitter. Wij willen graag complimenten geven richting de organisatie tijdens de wateroverlast van drie november. Er zijn ontzettend veel mensen in touw geweest om de zaken in goede banen te leiden. Ik kan me niet voorstellen dat het afgelopen week ook niet het geval is geweest, want het blijft maar regenen. Het geeft maar weer hoe belangrijk het werk hier is van het waterschap en dat dat ook het geld waard is. Daaraan gekoppeld willen we ook wel zorg uitspreken dat er toen al heel snel de bergingen ingezet moesten worden, terwijl toch de indruk was dat het nog niet eens de meest extreme regenbui was. We hebben in het verleden ook wel wat vaker nog extremere buien gehad.

De voorzitter: Dit is een statement, wat is de vraag?

De heer Zwinkels: De vraag is of die bergingen ook wel weer snel beschikbaar gemaakt konden worden, omdat het daarna alsnog ging regenen. Dat je niet te snel de bergingen hebt ingezet, omdat je de capaciteit daarna mist. Dus dat is eigenlijk de vraag en de zorg die we uitspreken.

De voorzitter: Dank. Dan ga ik naar mevrouw Dijkshoorn.

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dank u wel, voorzitter. Water Natuurlijk had al een klein stukje van mijn vraag al neergezet en het ging over, donderdag 21 september heeft er een grote brand gewoed bij AVR in Rotterdam. De rook ging in een strook onder andere vrijdagochtend als een dichte, dikke regenbui, dat je het zag aankomen op 22 september over grotendeels Midden-Delfland, Maassluis en Vlaardingen, zowel dorp, stad als weidegebied. Dinsdagavond 26 september kwamen er berichten in de media, de NOS, de WOS, dat er bij de brand toch meer dioxine is vrijgekomen dan was verwacht. Let op, vijf dagen verder. Dinsdag in de loop van de avond werden de agrariërs gebeld door de melkfabrieken.

De voorzitter: Kunt u gezien de tijd de vraag formuleren?

Mevrouw Dijkshoorn-van Dijk: Dat kan snel, daar ben ik al bijna. Dioxine komt vrij bij brand tussen de 600 en 800 graden, normale vuilverbranding met bijvoorbeeld huisbrandolie 1100, 1200 en niet onbelangrijk met filters. Communicatie was en is hier niet het sterkste punt, daarom onze vragen. Is Delfland ook op de hoogte gebracht van deze brand? Zo ja, wanneer? Wat zijn de gevolgen voor de metingen in het gebied inzake KRW en op welke wijze worden deze verwerkt? Kan Delfland een schadeclaim indienen? Twee keer was er reeds bijvoorbeeld bij de agrariërs al melk opgehaald en verwerkt zonder dat AVR dit had gemeld. Dioxine slaat neer op of in de grond en hecht zich niet aan de plant, mais of gras. Soortgelijk hebben we afgelopen zomer gehad met het PFAS. Wij merken dat het onduidelijk is waar je moet zijn. Voor particulieren met groentetuintjes kun je bij de GGD terecht, maar vraag je bedrijfsmatig, dan wist niemand iets. Dus ook Delfland was misschien lang niet op de hoogte, maar dit komt weer terug in onze KRW en dat willen wij duidelijk geormerkt zien. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Teerink als laatste.

De heer Teerink: Dank u wel, voorzitter, ik heb twee vragen. Eerste vraag gaat over de informatieve VV die we 31 oktober hebben gehad, volgens mij een heel constructieve avond. Wij vroegen ons af wat er met de opbrengsten van onze input gedaan wordt? We hebben daar allemaal dingen meegegeven en we vroegen ons af wat daar het vervolg van was. Mijn tweede vraag gaat eigenlijk een beetje verder dan waar mijn collega het al over had. Wij waren erg blij met de manier waarop we als VV nu betrokken zijn bij het een rivierkreeftendossier en wij vroegen ons af of het college al plannen heeft om andere dossiers op deze manier aan ons voor te leggen?

De voorzitter: Dank u wel, dan ga ik naar de beide collegeleden. Wie als eerste, de dame natuurlijk, gaat uw gang. U was niet bij de inventarisatie, dus ik weet niet of die ineens is opgekomen? Nee, ik heb u gemist in de eerste ronde. De heer Middendorp, dan zal het aan mijn linkeroog gelegen ...

De heer Middendorp: Ik heb zelfs twee vragen. De eerste vraag is geen statement, is een korte vraag. Er zijn proeven gedaan met natuurvriendelijke oevers die opgesloten zitten in een kooi bij bruggen en sluizen en daar is deze zomer het derde onderzoeksjaar van compleet, wanneer kunnen wij het rapport tegemoet zien? Komt er een rapport en wanneer kunnen we het tegemoet zien? De tweede vraag is dat, ik heb u wel eens, de hoogheemraad, mijn zorgen uitgesproken over de KPI voor de waterkwaliteit, het feit dat de gemiddelde

waterkwaliteit goed is en dat dan toch op de meerderheid van de locaties de locaties onvoldoende zijn. En u zou daarnaar kijken en ik wil nu deze commissie vragen of u daar inmiddels ook al naar gekeken heeft en of u een tipje van de sluier kunt oplichten van dit razend interessante probleem.

De voorzitter: Dank u wel. Ik was bij mevrouw Koop terechtgekomen, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Dank u wel, voorzitter de vraag van mevrouw Wijbenga over de aannemer, die kan ik beantwoorden. Er is een goed gesprek geweest met de aannemer en hij heeft ook de schade hersteld en vervolgens is ook nog een gesprek geweest met de gemeente Delft om alerter te zijn op dit soort gevallen, dus we wachten het komend voorjaar af. Dank u wel.

De voorzitter: De rest was voor de heer Van Boxmeer?

De heer Van Boxmeer: Ja, ik heb het laatste woord vanavond.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Van Boxmeer: Licht eraan wie ... Akkoord. Ik laat me even ondersteunen door de voorzitter, maar ik wilde eigenlijk voorstellen om de vragen van mevrouw Wijbenga en mevrouw Dijkshoorn niet hier uit de vrije hand te beantwoorden, maar daar toch eventjes een goed antwoord op te geven. Weet ik niet of het dan zo is dat de beide leden dat dan indienen vanuit een technische vraag of weet ik veel wat? Maar laten we een vorm vinden waarop wij daar wat uitgebreider antwoord op kunnen geven. Ik kan u vertellen dat de veiligheidsregio was opgeschaald, wij geïnformeerd zijn, maar dat geeft volgens mij maar een klein beetje antwoord op de vragen die u daadwerkelijk heeft.

De voorzitter: Kan ik dan noteren dat er een brief komt?

De heer Van Boxmeer: Ik wilde het eigenlijk zo doen, ik zou mevrouw Dijkshoorn mevrouw Wijbenga willen uitnodigen om uw vragen op papier te zetten en dan komt daar het antwoord op.

De voorzitter: Dan doen we dat zo.

De heer Van Boxmeer: Dan ga ik door naar de volgende vraag van de heer Teerink. Die informatieve avond was onder de bezielende leiding van mijn collega hoogheemraad Ouwendijk en ik zou graag hem de gelegenheid willen geven u antwoord te geven, dus die moet u erop terugkomen morgenavond. Zijn er andere dossiers? Ik zou zeggen, wij evolueren ook het verloop van deze avond. Ikzelf ben wel positief over het verloop, dus ik ben in ieder geval wel voornemens nog met dossiers bij u langs te komen, maar kan niet nu zo al uitspraken doen over mijn collega's. Heb ik daarbij uw antwoorden gegeven? Dan mijnheer Middendorp, inderdaad, er is een rapport en ik zal dat rapport verspreiden zodra ik met de organisatie heb gesproken wat de conclusies zijn die wij hieraan verbinden. Want u doelt op de visbossen en ik wil graag het rapport doen vergezellen met wat we ermee gaan doen.

De heer Middendorp: Als u het agendeert voor deze commissie, is het prima.

De heer Van Boxmeer: Dat gaan we doen. En voor wat betreft KPI waterkwaliteit ben ik nu in gesprek voor wat betreft de waterkwaliteitsrapportage, die in, ik geloof maart, april staat. En daar kom ik daar niet met u, daar kom ik in terug in de rapportage.

De voorzitter: Heel fijn. Dank u wel. Dan begrijp ik even dat mevrouw koop nog iemand vergeten heeft, dat is natuurlijk een zeer ernstig feit, gaat uw gang.

Mevrouw Koop: Ja voorzitter en nog wel een partijgenoot. De heer Zwinkels stelde als ik het zo mag interpreteren, een vraag of we de complimenten willen overbrengen aan de organisatie. Dat doen wij graag en ten tweede vroeg u, hoelang duurt het ongeveer voordat de bergingen leeggelopen zijn? Dat hangt per berging af, maar ik schat zo één à drie dagen. Maar als u wilt dan krijgt u daar nog een specifiek antwoord op.

De voorzitter: En wilt u dat? Hartelijk dank, dan rond ik daarmee de beraadslagingen af. Dank u zeer voor uw inzet en uw bijdrages. En ik heb twee toezeggingen genoteerd, een toezegging van mevrouw Koop om mee te nemen in de volgende ronde peilbesluiten ook de elementen natuur en klimaatadaptatie. En een toezegging van de heer Van Boxmeer om de laatste zin in de brief terug te nemen, maar hij heeft het hele stuk eigenlijk teruggenomen en een andere procedure aangekondigd. Dus daarmee is de vergadering gesloten, ik dank u zeer.